

ŠTAJERSKI GOSPODAR

ERSCHEINT JEDEN SAMSTAG

Uredništvo in upravnništvo: Marburg a. d. D., Badgasse 6 - Naročnina: letno RM 4.80, polletno RM 2.40, četrletno RM 1.20

I. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 1. November 1941

Nr. 32

Boljševiške nevarnosti za Evropo ni več!

Doslej je bilo nad 260 sovjetskih divizij uničenih - Zunanji obrambni pas Moskve osvojen - V Harkovu plapolja nemška zastava - Načrtno napredovanje nemških in zavezniških čet kljub slabemu vremenu in protinapadom - Dohod k polotoku Krim zavzet

Kakor je poročalo nemško vrhovno poveljstvo pretekli četrtek, so nemške čete kljub slabemu vremenu predrlje zunanjo obrambno črto Moskve z jugozapadne in zapadne strani. Že v četrtek so state prve napadane cete 60 kilometrov pred Moskvjo. Iz petko-

vega poročila je bilo razvidno, da so vrgli Sovjeti nemškim četam, ki prodirajo proti Moskvi nove in naglo zbrane edinice nasproti. S cestnimi ovirami, razstrelitvami in uničevanjem so skušali onemogočiti nemško prodiranje, pa tudi to početje je bilo za-

man. Istega dne je objavilo nemško vrhovno poveljstvo zelo zanimive podatke o stanju boljševiške obrambe. Ugotovilo je, da so boljševiki tudi izven okvira velikih bitk imeli strahovito izgube. Točne ugotovitve so dokazale, da je bilo v času od 22. junija do konca meseca septembra uničenih več kot 260 sovjetskih divizij. Borni ostan. ki teh divizij so razen tega utrpeli 50 odstotkov svojih bojnih zmogljivosti, ker so se morali izpopolnjevati s slabo vzdržanimi rezervami. S temi zbu divizijami je bil uničen tudi drugi in tretji napadalni val boljševikov. Nemška oborožena sila je na ta način strla boljševiško nevarnost za Evropo.

Pa tudi zasedba kotline reke Donec je napredovala v tem času naglo in načrtno. Nemške napadalne operacije so se izvrševale tudi na ostalih odsekih vzhodne fronte tako, kakor so bile zamišljene. Nemško letalstvo je meutem izdatno bombardiralo razna zbirališča boljševiških čet, kolone in druge točke med rekama Donec in Don, v vojnem prostoru okrog Moskve in ob Volhovu.

Na visokem severu so razrušili odredi bojnega letalstva dele murmanske železnice in taborišča na polotoku Riba. Pri nočnih napadih na Moskvjo je bil Kremlj zadet od nemških bomb.

Dne 24. oktobra so nemške čete zavzele Harkov. Na ta način je prišlo eno izmed najvažnejših oboroževalnih središč Sovjetije v nemške roke. Se istega dne so nemške čete zavzele 75 kilometrov severovzhodno od Harkova važno železniško križišče Belgorod. Nemške in zavezniške čete so v teku teh dni zavzele celo Ukrajinu, pot v kotlino reke Don jim je sedaj odprta.

V začetku tega tedna je na vzhodni fronti nastalo slabo vreme, kar pa ni, kakor ni uplivalo na načrtni potek ope-

(Kartendienst Zander)

Auf unserer Karte die Halbinsel Krim, zu der sich die deutschen Truppen den Zugang unter schweren Bluts- und Materialverlusten für den Feind erkämpft haben

(PK. Lessmann-Aufnahme)

Hinter dem Pak-Geschütz

Židje so krivci!

Pismo, ki ga je naslovil romunski državni vodja maršal Antonescu na naslov romunskega žida Fildermanna, smo na drugem mestu objavili v obširnem izvlečku. To pismo je ravno sedaj dragocen dokazilni material za krivdo židovstva, ki je to vojno hotelo, da bi na ta način ohranilo prejšnji gnili liberalistični red in s tem onemogočilo zarjo Nove Evrope pod vodstvom Adolfa Hitlerja. Maršal Antonescu je predsedniku židovskih občeštev v Romuniji povedal

racij nemških čet, ki so dosegle na svojih pohodih lep napredek. V kotli, ni Doneca so bili vsi sovražni poskusi, zaustaviti nemški prodor, odbiti s krvavimi izgubami za sovražnika. V kotlini Doneca so nemške in zavezniške čete nadaljevale zasledovanje poraženega sovražnika ter vdrla v Kra. matorsk. Sovjetija je s tem mestom obenem izgubila eno izmed svojih največjih tvornic tankov. Madžarske čete so zavzele celo vrsto važnih industrijskih mest.

V sredo je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo razveseljivo posebno vest, da so infanterijske divizije v sodelovanju z letalstvom v trdih bojih izsilile prehod do polotoka Krim. Pri prodoru skozi močno izgrajene obrambne črte sovražnika na tem odseku je bilo v času od 18. do 28. oktobra ujetih 15.700 mož, 13 tankov, 109 topov in mogoč drugega materiala je bilo uničenega oziroma zaplenjenega. Moskva je bila opetovano cilj nemških bomb, ki so izzvale velike požare in eksplozije. Odredi bojnega letalstva so sipali svoje bombe tudi na Leninograd.

neovrgljivo resnico, in sicer na način, ki ni niti najmanj žaljiv. Z izbranimi besedami, ki izražajo obenem vso bol romunskega naroda nad tolikanj po nedolžnem prelito krvjo, je slavni maršal in vojskovodja spomnil gospoda Fildermanna na vse zločine, ki so jih izvrševali njegovi soplemenjaki v Besarabiji in Bukovini pred in po prihodu boljševikov. Nikdo ni v lepšem položaju kakor maršal Antonescu, v kolikor se tiče dokazovanja o židovski krivdi, kajti Besarabija in Bukovina sta bili v bližnji preteklosti naravnost šolska vzgleda židovskega terorja in semitske podivjanosti. Ne bomo ponavljali, kar je dovolj zgovorno podčrtal maršal Antonescu v svojem pismu g. Fildermannu, toda iz teh skromnih in splošnih ugotovitev se nam reži satanski obraz boljševiško nastrojenega židovstva, ki se je hotelo v Besarabiji in v Bukovini na divjaški način maščevati nad »fašističnimi« Romuni. Ubijali so romunske vojake ter jim iztikali oči, rezali nosove in ušesa. Trgali so romunskim častnikom pred žalostnim odhodom iz boljševikom izročene Besarabije in Bukovine znake dostojanstva ter jih opljuvali, obenem pa so sovjetske vojake pri vkorakanju v nesrečno deželo pozdravljali s cvetlicami in navdušenjem.

Tako se je razgalila židovska duša »vsej svojji svinjski nagoti. Ni bilo dovolj, da so židje skozi desetletja izmagovali na krvoseški način ro-

munski narod, povrh so še pozdravljali tuje krvnike romunskega človeka. Take bestijalnosti je zmožen samo žid. Židje so v svojem brezmejnem sovraštvu proti vsemu, kar ni židovskega pokolenja, izzvali to vojno, da bi — vsaj tako so računali — na razvalinah evropskega reda in civilizacije zavladal boljševizem in z njim tudi židovstvo. Pisec teh vrstic se spominja nekega židovskega rabina, ki je l. 1939 pod toplim in varnim pokroviteljstvom židom prijazne Jugoslavije izjavil, da ne bo prej miru, »dokler ne bo morje nemške krvi segalo do kolen in dokler ne bodo nemškim materam, tem psicam, trgali plodove iz živih teles...«

S temi besedami je dokumentiral poživljeni žid vso neobsežnost židovskega sovraštva do vsega ne-židovskega sveta. Naj se radi tega židje ne čudijo, da jih ne preganja po vsej pravici samo Adolf Hitler in z njim ves nacionalsocializem, kajti s svojim postopanjem so si nakopali sovraštvo vseh prosvitljenih narodov. Führer je v svojem velikem govoru 31. januarja 1939 proroško dejal, da bodo židje tisti, ki bodo plačali ceho, ako bi jim res uspelo izzvati s svojimi finančnimi zvezami svetovno vojno. Ameriški židje tudi sedaj ne mirujejo in besno iščejo vsako možnost intervencije v Evropi. Židje bi v lastnem interesu storili svojim soplemenjakom dobro, ako bi se spomnili Führerjevih besed. Adolf Hitler še ni obljubil ničesar, kar ni bilo prej ali slej tudi izpolnjeno. Židovstvo lahko konča s samomorom. O tem naj odločajo židje sami. Nikakor pa si ne sme misliti ta izmeček človeštva,

(Scherl)

Stalin hat Marschal Timoschenko fallen gelassen. Man kennt in England den Weg, den die gestürzten Größen in der Sowjetunion nehmen müssen, daher auch die Londoner Bestürzung

Roosevelt že zopet hujska

Prezident Zedinjenih držav si je izmislil „tajne načrte“ Nemčije glede Ibero-Amerike - Roosevelt se opoteka od laži do laži

Prezident Roosevelt se trudi na vse kriplje, da bi pognal ameriški narod v vojni vrtinec. Znana so vsa dosežanja prizadevanja tega državnika, ki jih pač ni treba posebej naštevati. Znano je tudi, da se Roosevelt ne ustraši tudi najdebelejše laži, ako je le količkaj primerna za dviganje vojne razpoloženja med prebivalstvom Zedinjenih držav. 27. t. m. so praznovali v Zedinjenih državah takozvani mornariški dan. Prezident je takoj uporabil to ugodno priliko za nove hujskarije proti Evropi na splošno, proti totalitarnim državam z Nemčijo na čelu pa še posebej. Nič čudnega ni, da je g. Roosevelt kronal svoje dosežanje laži o Nemčiji in da je zlasti pogrel že davno demantirano agitacijsko laž o nemških napadih na ameriške vojne ladje.

»Želeli smo preprečiti streljanje«, tako je izjavil Roosevelt hlinjeno, »toda prišlo je le do tega in zgodovina bo ugotovila tistega, ki je sprožil prvi strel«.

V teku svojih laži, ki naj bi razplamtele vojno strast med ameriškim ljudstvom, si je prezident Roosevelt izmislil novo neresnico, katero naj bi poleg Amerikancev verjeli tudi ostali prebivalci na svetovni obli. Tako je dejal, da hoče Nemčija »reorganizirati« Ibero-Ameriko. Zagotavljal je svojim poslušalcem, da poseduje »tajni zemljevid« geografskih strokovnjakov v Berlinu, ki da so Ibero-Ameriko razdelili v pet vazalnih držav, ki bi na ta način prišle pod nemško gospodstvo. Nemci so baje izvedli to razdelitev tako, da bi prišla tudi velika življenjska žila Zedinjenih držav (Panamski prekop) pod nemško oblast. S tem je za Roosevelta, tega poklicnega lažnjivca, podan nesporen dokaz, da se nemški namen ne tičejo samo Ibero-Amerike, temveč tudi Zedinjenih držav.

S tem pa še Rooseveltove laži niso izčrpane. Ameriška vlada ima baje neki nadaljni tajni dokument, iz katerega je razvidno, da namerava nemški nacionalsocializem prevzeti vladno nad celim svetom. Ako bi Nemčija zmagala — tako namreč laže Roosevelt — bodo odpravili vse veroizpovedi na svetu. Roosevelt je dejal do-

da bo kakorkoli uravnaval tok zgodovine. Vloga, ki jo je židovstvo igralo doslej v Starem svetu, je za vedno končana. V Ameriki še lahko tulijo židovske hijene. S polomom boljševizma so prenehali biti v Evropi činitelj uplivne vrste. Kazen za židovsko podžiganje vojne ne bo izostala. Te misli se nam vrvajo, ko čitamo pismo maršala Antonescu prvaku romunskih židov.

besedno: »Namesto cerkva naše civilizacije bo obstajala potem takem samo še mednarodna cerkev nacionalsocializma. Bog krvi in železa bo potem nadomestoval Boga ljubezni«.

Roosevelt je zares velikopotezen. Odpravil je v svoji napovedi enostavno vse cerkve: Evangeljsko, katoliško, muslimansko in tudi — kdo neki bi o tem dvomil — židovsko. Pri čitanju Rooseveltovih laži o nemškem tajnem dokumentu se nehote spominjamo angleške propagande, ki se je nedavno pečala z istim predmetom in ki je raztrobentala ustanovitev neke nemške »državne cerkve«. Sedaj pa prihaja Roosevelt in zatrjuje, da je lastnik tožadnega dokumenta. Medtem ko se London še omejuje na neko »nemško državno cerkev«, pa Roosevelt odpravlja v smislu naloga svojih židovskih prišepetalcev kratkoma vse veroizpovedi.

Roosevelt naj ne misli, da bodo odgovorni nemški činitelji zanikali njegove laži. Njegove laži so tako neslane in neumne, da se ne izplača niti najmanjša reakcija. Te bajke mu ne verjame nihče na svetu. Svojemu ljudstvu, ki ga je izvolilo, pač lahko servira take neumnosti. Sicer pa se Roosevelt zaveda svojih laži, ker govori o pričakovanem nemškem zanikanju. Na to zanikanje bo lahko dolgo čakal.

Rooseveltove laži dokazane

Iz Stockholma poročajo: Po semkaj dospelih vesteh so vprašali ameriški novinarji prezidenta Roosevelta o priliki časnikarske konference v Beli hiši, kako je s tajnimi dokumenti, ki jih je napovedal v svojem torkovem govoru na mornariškem dnevu. Časnikarji so bili zelo radovedni in so vprašali gosпода prezidenta, da-li bo objavil

(PK. Trapp-Scherl)
Durch einen einzigen Schuß unserer schweren Flak wurde dieses Stahlgerüst, das mit einer 15-Zentimeter-Kanone bestückt war, kampfunfähig gemacht

omenjeni zemljevid in tajne dokumente. Krivoprisežni ponarejevalec Roosevelt pa je to zahtevo odklonil, kakor je tudi sicer bilo pričakovati. Pač pa se je napram časnikarjem izgovarjal s smešno pretvezo, češ, da bi objava teh dokumentov utegnila izzvati neuporabnost njegovih informacijskih virov.

Pri Rooseveltu se res ni treba čuditi v nikakem oziru. Gre za ponovitev slučaja Belmonte. Požidovljeni prezident razmetuje najdrznejša natolcevanja v javnost, obenem pa se brani podatki za svoje trditve dokaz resnice. To je čisto židovski način, vreden diletanta Roosevelta, ki se ukvarja s politiko kot nekaj gangster, da bi na ta način zatusal svoje trajne neuspehe. Ker je popolnoma odpovedal na polju notranje politike, naj bi ga rešili taki manevri na zunanje-političnem polju. Rooseveltovo postopanje je postopanje čisto navadnega lumpa.

(PK. Marschnek-Weltbild)

Völlig vernichteter Sowjet-Panzerzug

Stalin razpošilja svoje najožje sotrudnike

Velekrvnik se vozi v oklopnem vlaku nemirno od kraja do kraja - Strahovit položaj prebivalstva v Leningradu

V Stockholm so prispele zelo zanimive vesti. Izkazalo se je namreč, da je začel Stalin z razpošiljanjem svojih najožjih sotrudnikov v vse mogoče kraje nezasedene Sovjetije. Tako je komandiral Molotova v območje reke Volge, kjer so izselili 400.000 Nemcev ter jih neusmiljeno poslali v Sibirijo. Notranjega komisarja in vrhovnega poveljnika GPU, Berijo, je Stalin poslal v kavkaško domovino, kjer naj bi pregledal ves tamošnji položaj. Odstavljeno maršal Vorosilov, ki ga je polomil na severni fronti, naj bi sedaj v smislu Stalinovega povelja »utrdil državno avtoriteto na notranji črti«, medtem pa je Stalinov osebni tajnik Malenkov, eden izmed vodilnih boljševikov Stalinove okolice, dobil povelje, ustrahovati Sibirijo in Daljnji vzhod.

Silno slabo že mora presti boljševškemu trinogu, ako razpošilja svoje najožje zaupnike na področje civilne uprave od Archangelska do Tiflisa in od Volge do Rumenega morja, medtem ko se lomi vojaška fronta pod silnimi udari nemške armade. Vsi odposlanci so člani ožjega obrambnega komiteja, ki ga je osnoval Stalin takoj po izbruhu vojne. Praktično je torej prenehal poslovali ta boljševiški obrambni odbor.

Molotov in Berija, ki ju po pravici smatrajo kot najodličnejša sotrudnika

Stalina, sta bila potemtakem iz nujnih notranjepolitičnih razlogov prav tako odstranjena iz Moskve kakor ostali boljševiški ministri, ki so našli v Samari ob Volgi zaklonišče pred nemškimi bombami. Sam trinog Stalin se vozi v oklopnem vlaku ves nemiren po svoji zemlji, pa tudi ta »Kremlj na kolesih« osamljenega Stalina je simbol za razpad boljševizma. Za ta razpad se ima Evropa brez dvoma zahvaliti genialnemu sklepu Führerja in junškim žrtvam nemških vojakov.

Finski zastopnik lista »Stockholms Tidningen« piše o položaju na leningrajskem odseku sledeče:

»Odkar je v leningrajskem odseku resno zavladal mraz, skušajo leningrajski prebivalci v stotinah vsako noč zbežati k nemškim in finskim položajem. Civilnemu prebivalstvu obkoljenega mesta sta glad in mraz prizadela doslej že večje žrtve kot bombe in granate, ki padajo kot toča dnevno na mesto. Tisoči ranjencev pričakujejo spričo pomanjkanja zdravnikov in bolnišnic neizogibno smrt. V nočeh kopljejo ogromne grobove, ki služijo namenu pokapanju mrličev. Število beguncev, ki skušajo priti mimo sovjetskih strojníc preko miniranega polja, je vedno večje, čeprav jih pride le malo do cilja. Večina beguncev najde navadno smrt pri eksplozijah min.

pacije so židje v Besarabiji in v Bukovini denuncirali romunske rojake zloglasni GPU ter jih na ta način izročali krvnikom. Dnevno še najdejo nova trupla romunskih žrtev v kletah boljševiške kaznilnice v Kišinevu. Ta trupla kažejo znake mučenja, ki so ga opravljali boljševiki po židovskih naročilih. To je bila zahvala židov napram Romunom, ki so te bestije mirno trpeli skozi celih 20 let v Besarabiji.

Maršal Antonescu je opozoril žida Fildermanna tudi na to, da so židje v Besarabiji pred svojim umikom vpeleli svoje hiše. Na svojem zmagovitem pohodu so romunske čete našle židovsko deco, staro 14 do 15 let, ki je imela polne žepe ročnih granat. Židje so na zavraten in zverinski način ubili številne romunske vojake. Mnoge žrtve so kar žive pokopali, da bi tako zvišali njih trpljenje. Vse to so bila dejanja najhujšega sovraštva. Fildermannovi židje so postali tudi sovjetski komisarji. V tem svojstvu so pri Odesi pogladi sovjetske vojake v blazno krvoprelitje, da bi na ta način zvišali število romunskih žrtev. V področju Azovskega morja so židje več ranjenih romunskih vojakov in oficirjev na živinski način potolkli. Iztakniti so jim oči, odrezali pa so jim tudi nosove in ušesa.

»Gospod Fildermann«, tako vprašuje maršal Antonescu, »ali Vas je kaj strah? Ali veste, odkod toliko sovraštva par židov iz Sovjetije, s katerimi nismo nikdar imeli opravka? Njih sovraštvo je sovraštvo vseh.«

Čas deluje za Führerja

Včasih tudi najbolj zakrknjen lažnivec nehoti pove kako resnico. Tako se je zgodilo te dni tudi z ameriško radio-postajo Boston, ki je znana radi stalnega razširjanja hujskajočih laži. Nenadoma pa je Boston razširil zelo stvarne zaključke o vojaškem položaju, in sicer kakor sledi:

»Čas« — tako je dejal napovedovalec postaje Boston — »deluje za Führerja, zlasti pa mu daje priložnost, razširiti svojo nadmočje glede mehaniziranega orožja še bolj kot doslej. Adolf Hitler lahko zbira na vseh bojiščih ogromne množine vojnega materiala. V bodoči pomladi bo nemška vojska močnejša kot kdaj poprej. Velika Britanija in Amerika ne bi smeli slabo izkoristiti časa, ki jima je na razpolago. Hitler je lahko svojo moč tekom cele vojne valovito povečal, ker si je vire moči v Holandiji, Franciji, Belgiji in v ostalih zasedenih državah polagoma osvojil. Anglija je zamogla dati le omejeno pomoč, medtem pa prihaja ameriška pomoč samo po kapljicah.

Te ugotovitve so zelo zanimive, čeprav za Angleže in Amerikance niso razveseljive. Vsekakor je treba včasih tudi poklicnim lažnjivcem izreči priznanje. To priznanje jim izreka kruta stvarnost, ki je danes na strani Nem-

Krivda židovstva

Pismo maršala Antonescu židu Fildermannu - Romunski maršal je nedvoumno zavrnil židovsko sklicavanje na pravico in človečanstvo

Predsednik zveze židovskih občeštev v Romuniji, Fildermann, je naslovil na maršala Antonescu pismo, v katerem se pritožuje bridko nad slabim postopanjem romunskih oblasti nad židovskimi prebivalci Romunije. Romunska vlada je namreč ustanovila za žide njih posebno naselbino (ghetto) ob reki Bug. Da bi svoji intervenciji primešal nekaj čuta za usmiljenje, je Fildermann v svojem pismu na maršala Antonescu povdaril, da pomeni ta ukrep smrt brez krivde, torej edinole radi tega, ker gre za žide.

Maršal Antonescu je v svojem odgovoru zavrnil tako mnenje, češ, da ima polno razumevanja za tlačence in tudi za bol avtorja pričujočega pisma, toda ravno g. Fildermann bi moral razumeti tudi maršalovo bol, ki je bila bol vsega romunskega naroda.

Antonescu je v svojem odgovoru naštel vse grozote, ki so jih uprizorili židje pred letom dni v Besarabiji o priključitvi sovjetske okupacije in romunskega umika. Gospod Fildermann morda ni

pomislil, koliko gnjeva in sovraštva pri Romunih so si nakopičili židje ne samo pri umiku Romunov iz Besarabije, temveč tudi sedaj od Dnjestra do Odesa in do obali Azovskega morja.

Maršal Antonescu vprašuje nato g. Fildermanna, kaj neki je ukrenil, ko so židje ploskali, čim večja je bila bol in čim večji je bil udarec usode za romunski narod. Bilo je sramotno, kako so se obnašali židje napram iz Besarabije in Bukovine se umikajočim Romunom. Ako je g. Fildermann morda slabega spomna, mu je maršal Antonescu v svojem odgovoru dovolj jasno pokazal bližnjo preteklost. Dokazano je, da so židje v Besarabiji in v Bukovini še pred prihodom sovjetskih čet popljujevali romunske častnike ter jim potrgali znake oficirske časti. Raztrgali so jim uniforme in ubijali so, kjerkoli je le bilo mogoče, posamezne romunske vojake na zavraten način. Isti lopovi so pozdravljali prihod boljševiških čet s cvetličami in viharim navdušenjem. Za časa boljševiške oku-

Vedno hujši udarci za Anglijo

Nove težke izgube za angleško trgovsko mornarico - 14 ladij med Gibraltarjem in Anglijo iz ene spremiljave potopljenih

Anglija je tudi v preteklem tednu prejela zelo težke udarce na morju. Tako so nemške podmornice glasom poročila vrhovnega poveljstva z dne 23. t. m. potopile štiri sovražne ladje s skupno 32.000 tonami. Pri tej priliki so podmornice potopile s torpednim strelom iz varno zavarovane spremiljave angleško transportno ladjo »Aurania« (14.000 ton). Poleg tega je bilo potopljenih par manjših ladij.

Nemško bojno letalstvo je v istem času uspešno bombardiralo oskrbovalno пристanišče Birkenhead. V vojnovazhkih napravah so nastale silovite eksplozije in požari. Tudi pristanišče Great Yarmouth je bilo cilj nemških bomb.

V času od 15. do 21. oktobra 1941 je izgubilo angleško letalstvo 59 letal. Nemško letalstvo je v boju z Anglijo v istem času izgubilo samo 8 letal.

V noči na 24. t. m. je vrgel sovražnik bombe na severnemško obalo, zlasti na Hamburg in Kiel. Civilno prebivalstvo je imelo majhne izgube, tudi škoda je neznatna. En bombnik je bil sestreljen.

Tudi v noči na 26. t. m. so bile v vodovju okrog Anglije potopljene tri trgovske ladje s skupno 12.000 tonami. Bojna letala so medtem bombardirala pristanišča na zapadu, jugu in jugozapadu britanskega otoka.

Med The Wash in izlivom reke Humber so bile v noči na 27. t. m. zadete z bombami štiri sovražne ladje tako, da je bil potopljen nek tovorni parnik z 8000 tonami. Ostale tri ladje je smatrati za izgubljene. Bombe so tudi v tej noči padale na razna pristanišča Anglije. V noči na 26. je bila v Severni Afriki po nemških strmoglavih pred morskno obalo potopljena večja angleška vojna ladja.

Čije in ne na strani v razpadu se nahajajoče Sovjetije. S tega vidika se prav nič ne čudimo tihim skrbem, ki jih imajo Amerikanci in Angleži sprito žalostnega položaja edinega anglosaksonskega zaveznika v Evropi.

Tudi londonski list »Evening News« prihaja v svojem razmotrivanju glede dosedanjega poteka vojne in glede nadaljnjih izgledov Anglije do zelo žalostne ugotovitve: češ, Nemčija se ne drži pravil igre, kakor so si jih zamislili Angleži. Angleški list uporablja pri tem primero z znano basnijo o zajcu in ježu. Nemški zajec ima izredno veliko prednost. Tako mora končno priznati angleški list, da bo morala Anglija opustiti ježa kot svoj nacionalni simbol. Angleški list je z drugimi besedami priznal polom gladovne blokade in obenem tudi brezpogojno premoč Nemčije na polju oboroževanja kljub Rooseveltovi pomoči v korist Anglije.

Sovražnik je v noči na 27. oktobra zmetal na razna mesta severozapadne Nemčije bombe. Civilno prebivalstvo je imelo zlasti v Hamburgu in Bremen človeške žrtve. Devet angleških bombnikov je bilo sestreljenih.

Vzhodno od Great Yarmoutha so bojna letala potopila iz neke spremiljave dne 27. oktobra dve trgovski ladji s skupno 11.000 tonami. Velik tovorni parnik je bil v noči na 28. t. m. zelo poškodovan vzhodno od Bridlingtona.

Pred holandsko obalo in nad Kanalom je izgubila Anglija 27. oktobra 13 letal.

V Severni Afriki so nemški strmoglavi razbili položaje bunkerjev pri Tobruku.

Nemške podmornice so več dni zasledovale neko angleško ladijsko spremiljavo na poti iz Gibraltarja proti Angliji. Kljub močni obrambi spremiljave so nemške podmornice torpedirale 14 težko nabasanih ladij s skupno tonazlo 47.000 ton.

Nemška bojna letala so na jugozapadni obali britanskega otoka bombardirala v noči na 29. t. m. pristanišča in oskrbovalne industrije.

V času od 22. do 28. oktobra je izgubilo angleško letalstvo 48 letal. V istem času je nemško letalstvo izgubilo skupno sedem letal.

Vorn an der Spitze

Von Kriegsbericht Paul Drobil (PK)

NSK Eisiger Wind, Schneegestöber und Regen, schlaflose Nächte und scheinbares Durcheinander beherrscht unsere Stunde. Brennende Dörfer, saubere Wege, vollkommene Ungewissheit sind unsere Wahrnehmungen. Aber über allem steht das unumstößliche Vertrauen zu unserer Führung, der Glauben an die Zuverlässigkeit unserer Waffen und die Überzeugung, für eine gerechte Sache zu kämpfen. Alles wird gekrönt von einer Kameradschaft, die Berge versetzen kann. Wo immer deutsche Soldaten sich in dieser endlos erscheinenden Weite zusammenfinden, da ist Verteidigung bis zum letzten, da ist schließlich Sieg, ein Sieg des Glaubens und der Treue über Abwehr, die die Knote im Rücken hat, über einen Angriff, der von der Pistole des Kommissars vorgetrieben wird.

Was haben wir für harte Tage und Nächte verbracht! Wir ahnten nur, daß durch unseren Einsatz große Dinge reifen, wir vermuteten das, was später der Wehrmachtbericht der Welt verkündete: Der Ring ist geschlossen. Und was der Bericht sagt, das stimmt. Mehrere Armeen waren wieder eingeschlossen, wurden vernichtet oder wanderten in die Gefangenschaft.

So mancher von uns hat während

der letzten Tage geglaubt, daß jetzt alles aus sei. »Jetzt sind wir alle im... Abend«. Aber, weiß der Teufel, die Division findet immer einen Ausweg, und sie hält sich diese Bestien auch des Nachts vom Leib, mögen sie auch wie Schakale angeschlichen kommen! Diese Nächte, die bei uns schon um 6 Uhr beginnen! Wie endlos erscheinen sie uns, wenn wir den Tag über gefahren sind und gekämpft haben! Und wie wird erst die Minute zur Stunde, wenn wir die zweite Nacht dasselbe erleben?!

Aber glaubt uns, ihr alle, die ihr in der Heimat in Sicherheit lebt oder mal ein paar Stunden des Nachts in den Luftschutzkeller wandern müßt, aber doch nie allein in einer verfluchten Ungewissheit zu sein braucht, glaubt uns, diese schwarzen Nächte reißen an den Nerven, zerren und zerren und treiben den Herzschlag auf Hochtouren, besonders dann, wenn man in 72 Stunden nur drei oder vier geschlafen hat. Auch den Tapfersten erfaßt es.

Aber das ist das Wundervolle bei unseren Kameraden, sie kennen keine Grenzen der Leistungsfähigkeit, sie sind, wenn sie gebraucht werden, mit Selbstverständlichkeit da.

Die Lage ist für uns vorn an der Spitze selten ganz zu übersehen; hier zieht die eine, am Horizont eine andere Division vor, sie schwenken links ein, wir vielleicht rechts, wir benutzen zeitweise eine Rollbahn, eine Vormarschstraße, so daß wir am Abend, wenn wir uns wieder getrennt haben, nur ahnen können, wo Freund oder Feind steht. Es böllert im Westen, von ostwärts kommt auch Gefechtslärm, vorn wird auch gekämpft, und nach hinten ist die Verbindung abgeschnitten.

Schön, wir sind mal zur Abwechslung selbst in einem Kessel, wenn der Druck zu stark wird, könnten wir auch in Gefangenschaft geraten, aber das kann nur eine Angelegenheit von Stunden oder Tagen sein, denn wir wissen, daß unsere Nachrichtenmittel fabelhaft arbeiten und schnell Hilfe zur Stelle wäre. Hier bei diesen verfluchten Guerillagefechten, diesem Banderwesen, das mit einem Krieg nichts mehr zu tun hat, muß man auf alles gefaßt sein. Aber die Führung versagt nie, das ist das Beruhigende.

Wir hatten uns z. B. nach zwei schlaflosen Nächten in einem Dorf unserer einzigen Geflüchte, dem Schlaf, hingeben wollen. Es war uns gleich, was draußen vor sich ging, und wir merkten nicht, daß wir drei Mann die einzige Dorfbesatzung geblieben waren. Die Erlebnisse ließen uns nicht sofort einschlafen. Unser Glück! Es klopfte draußen, wir springen hoch, öffnen die Tür, und vor uns stehen Sowjets. Die Brüder an der Brust gefaßt und reingezogen, nachdem wir sie mit unseren Lampen geblendet hatten, war das Werk eines Augenblicks. Dann aber zogen wir uns zurück, die Gefangenen vor uns hertreibend.

Endlich ein deutscher Posten. Es war höchste Zeit. Die Sowjets jagen

(PK. Oberhauser Weltbild)

So zerschlugen Stukabomben bolschewistische Widerstandsnester

Sowjetische Ahnungen

(PK) Zwischen dem Dolmetscher und dem gefangenen sowjetischen Offizier hat sich eine anregende Unterhal-

ung entwickelt. Der Gefangene fällt uns die ersten MG.-Garben nach, ihre Leuchtspur läßt eine gefüllte Scheune in Flammen aufgehen. Taghell die weite Umgebung. Die Bewohner kommen aus ihren Häusern gestürzt wie Ratten aus dem sinkenden Schiff. Sie zerren ihre wenige Habe ins Freie, denn bald kann das ganze Dorf ein Flammenmeer sein. Aber auch nach hinten ist der Ausweg verrammelt.

Verflucht. Wir jagen aus unseren Waffen, was die Läufe hergeben können. Endlich ist es 5 Uhr, es tagt bei uns im Osten, während sich in Berlin, 2300 km entfernt, vielleicht so mancher noch einmal im Bette herumdreht. Für uns bedeutet das Morgenrot Erlösung aus dem Ungewissen.

Jetzt können wir durchstoßen. Unsere Flieger weisen uns den Weg. Der Kommandeur des Kradschützenbataillons muß als einziger sein Leben lassen, als uns Versprengte in einem Waldstück den Weg versperren wollen. Aber dann sind wir auf der großen Straße nach Moskau, auf dem richtigen Wege. Wir sind frei!

Wir sahen uns im Geiste schon eingefangen, wie eine Maus in der Falle, und hören jetzt, daß wir mit unserem Ausharren und Standhalten den Kessel erst richtig gedichtet hatten, daß dieses Gesindel erst daraufhin, keinen Ausweg mehr findend, die Waffen gestreckt hat. Die Schwere der letzten Tage ist vergessen, wir können beruhigt schlafen gehen. Welch herrlicher Genuß, sich ins Stroh zu wühlen und zu schlafen!

Der Gefangene fällt seiner ganzen Erscheinung nach aus dem üblichen Rahmen. Er ist nicht der bolschewistische Typus in dem ausgesprochenen Sinn, wie er uns alltäglich gegenübertritt. Aufgewachsen in der sowjetischen Umwelt, ist er zweifelsohne nicht frei von bestimmten Vorstellungen, die sich nun einmal aus der geistigen Isolierung des Systems ergeben. Aber schon, als das Verhör über die ersten formalen Fragen hinausgreift, erkennt man, daß dieser Mann sich nicht dumpfen Sinnes in das Unabwendbare fügt, sondern das Schicksalhafte dieses Krieges empfindet. Der Hang zum Soldatischen, der spürbar ist, basiert nicht auf der verschlagenen Bürgerkriegsstrategie. Er kämpfte um der militärischen Grundsätze willen, die ihm das Leben in der Sowjetarmee noch zu erleichtern schienen, weil mit marxistischen Doktrinen sich eine Armee nun einmal nicht befehlen läßt. Als der Krieg kam, hat er dann aus dem Pflichtgefühl gegenüber seinem eigenen soldatischen Ethos seinen Dienst getan. Die weltanschauliche Seite war für ihn in diesem Augenblick eine Frage zweitrangiger Natur. Darum kann er auch unbefangener reden als die Bolschewisten, die ihre Welt zusammenbrechen sehen. Er sieht die sowjetische Niederlage unter militärischen Aspekten. Und das gibt diesem Verhör eine bemerkenswerte Nuance.

Unumwunden gibt der sowjetische Offizier zu, daß die Lage für die Bolschewisten unhaltbar geworden ist. Er bemüht sich auch jetzt noch, den Anschein zu erwecken, daß die vorhandenen Reserven auf der anderen Seite einen längeren hinhaltenden Wi-

derstand gestatten, wenngleich er auf Vorhalt zugeben muß, daß es sich um kaum ausgebildete ältere Jahrgänge handelt. Er will auch die artilleristische Schlagkraft der sowjetischen Armee gebührend gewürdigt wissen, da er aus einem Armeebereich kommt, in dem diese Waffengattung besonders stark vertreten ist. Was ihm jedoch Kummer macht, ist die Lage der Infanterie, die in ihrem Kern völlig aufgerieben sei und damit das Schicksal der Sowjetarmee besiegeln werde. »Denn«, so erklärt er, »mit der Artillerie allein kann man die Niederlage nicht aufhalten. Der Infanterie kommt die ausschlaggebende Bedeutung zu. Vor allem im sowjetischen Raum.«

In dieser Ausslassung des sowjetischen Offiziers darf man, selbst unter Vorbehalt der nur natürlichen und menschlich verständlichen Tendenz, eine sehr treffende Charakterisierung der hoffnungslosen Lage der Sowjets sehen, die vor allem den deutschen Infanteristen interessieren wird. Denn der hat in dem Bolschewisten einen harten und fanatischen Gegner kennengelernt, der durch systematische Schulung und ausgeklügelte Verbrechermethoden, durch Kommissare, Politruks und Flintenweiber, durch Meuchelmord und Erpressung auf den Krieg gegen Deutschland vorbereitet worden war. Er hat erlebt, daß eine glaubenslose Masse mit einer Sturheit erfüllt wurde, die sie bis zur letzten Kugel kämpfen ließ, selbst wenn sie die Unnützlichkeit ihres Treibens erkennen und dann mit dem Tode bezahlen mußte. Er hat hinter verschlagenen Augen die Brutalität einer Weltanschauung aufblitzen sehen, die nur Haß und Vernichtung kennt. Er erlebt all das noch heute, und doch mehrten sich die Anzeichen an der Front, daß die herangezogenen Reserven, die nicht alle die gleiche Schule durchlaufen haben, weil sie den bolschewistischen Drill weniger auf den Kasernenhöfen der Sowjetarmee, als im Kolchos erfahren haben, der letzten militärischen Kraftanstrengung nicht mehr gewachsen und eher zur Aufgabe des Widerstandes geneigt sind, als die ausgebildeten Rotarmisten, die unter Ausbleitung aller Kräfte und Instinkte des deutschen Vormarsch zu hemmen trachteten.

MOSKVA

Ime Moskva se v letopisju omenja okrog leta 1147. Kot prvega kneza Moskve imenujejo Vladimirja Vsevolodoviča iz leta 1213. Pod vladjo prvega velikega kneza Moskve, Ivana Daniloviča Kalite, je tudi takratni metropolit Peter preselil leta 1325 svojo cerkveno vladavino iz Vladimirja v Moskvo. Mesto je bilo nato dolgo časa izpostavljeno vpadam tartarskih plemen, trpelo je tudi mnogo od stalno se ponavljajočih požarov. Kljub temu je pa število prebivalstva že v 16. stoletju doseglo okrog 100.000. Okrog že davno preje postavljenega Kremļa, ki ga je že leta

1367. obdajal kameniti zid, so v 16. in 17. stoletju nastala nova predmestja in sicer Kitaj Gorod (preje Posad), Bjeli Gorod in Semljanov Gorod. Moskva je leta 1712 izgubila sedež rezidence, ker jo je Peter Veliki prenesel v Petersburg, ostala je pa kljub temu največja trgovska metropola Rusije. Septembra 1812. je Napolon I. s svojo vojsko zasedel Moskvo, ki jo je radi izbruha požarov, ki so trajali več dni, moral že v prvi noči izprazniti. V Moskvi so leta 1905. imeli generalno stavko, ki ji je sledil upor prebivalstva. Vršile so se krvave borbe na barikadah, v katerih je vojaštvo ustaše premagalo. Takozvana oktoberska revolucija leta 1917 se je šele po sedem dnevnem trdem in grozovitem boju, ki se je v glavnem odigraval okrog Kremļa, polastila oblasti. Od 14. marca 1918. je Moskva sedež sovjetske vladavine ter glavno mesto Sovjetije.

Moskva je razen tega tudi glavno mesto istoimenske zvezne države. Mesto leži ob reki Moskvi, ki je od tam plovna za ladje. Po trditvah Sovjetov živi v njih prestolnici nad 4 milijone ljudi večinoma iz plemena Velikorosov.

V gospodarskem pogledu igra Moskva za Petersburgom prvo vlogo Sovjetije. Kot važno železniško križišče enajstih železniških prog se je tukaj razvila industrija in trgovina, kakor v nobenem drugem industrijskem kraju Sovjetije. Od industrije je največ s rojnih, kovinskih, tekstilnih, kemičnih, živilskih, oblačilnih in še cela vrsta drugih tovarn.

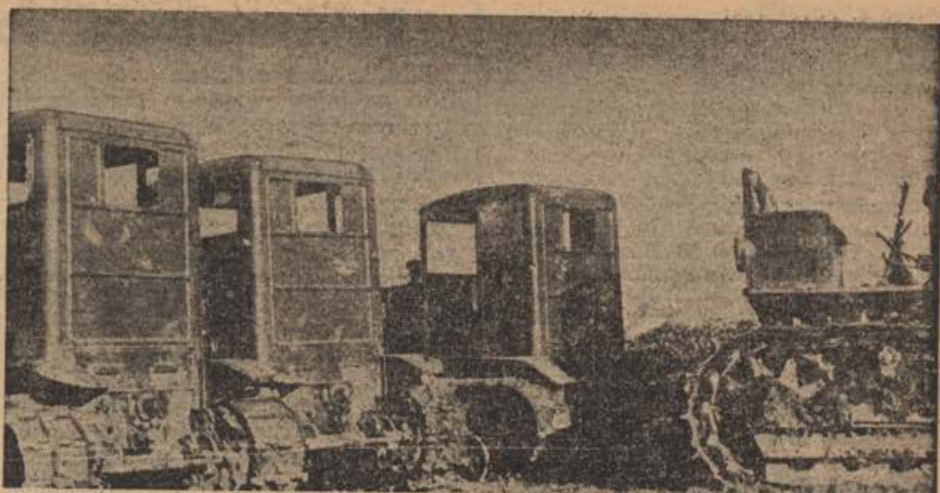
Od znamenitosti je omeniti 50 muzejev ter več gledaliških poslopij večinoma iz časa pred boljševiško dobo.

Okolico Moskve tvorijo obsežni gozdovi z mnogimi letovišči.

Jesensko zasedanje

Sobranja

Pretekli torek je otvoril kralj Boris III. v okviru običajnega ceremonijala jesensko zasedanje bolgarskega sobranja. Po pozdravnih besedah na naslov poslancev je izrazil kralj svoje zadovoljstvo nad dejstvom, da je bolgarska zunanja politika prinesla srečno zjednjenje bolgarskega naroda. 1. marca t. l. je pristopila Bolgarija Trojnemu paktu. Istočasno je privolila v korakanje arabih nemških čet v Bolgarijo ter je tako odvrnila nevarnost, ki je grozila Balkanu. Z obema činoma, ki je sobranje v pretekli sesiji enodušno odobrilo, je Bolgarija združila svoja prizadevanja s prizadevanji velikih narodov, ki se borijo za obnovo evropskega reda na podlagi pravičnosti. Zahvaljujoč temu sodelovanju sta Macedonija in Trakija, za kateri deželi je Bolgarija krvavela v treh vojnah, zopet združeni z bolgarsko domovino. Tako je zmagała resnica tudi v tem delu evropskega občestva pod vodstvom osovine iz njenih velikih voditeljev. Bolgarija jim zato dolguje vso svojo zahvalo, obenem pa tudi zvestobo. S priznanjem se klanja Bolgarija žrtvam, ki so jih ti narodi položili na oltar

(PK. Schreiber-Weltbild)

Hier lassen die Sowjets bei ihrer kopflosen Flucht eine Anzahl säuberlich ausgerichteter Zugmaschinen im Stich

Spodnja Štajerska je žrtvovala za zimsko pomoč 237.225 RM

Sijajno uspela zbirka, ki jo je tolmačiti kot s.l.no
izpoved za nemško narodno skupnost

Cestna zbirka za vojno-zimsko pomoč dne 25. in 26. oktobra je vrgla po dosedanjem šteju zneskov 237.225 RM. V posameznih okrožjih (Kreise) so nabrali sledeče svote: Cilli 81.945, Luttenberg 17.962, Marburg-Land 39.764, Marburg-Stadt 63.792 in Pettau 33.762 RM.

Prvič je Spodnja Štajerska sledila Führerjevemu klicu in odzvala se je res častno. S tem je Spodnja Štajerska izrazila zahvalo moži, ki jo je po desetletjih balkanizacije rešil vseh nadlog. Spodnja Štajerska se je izkazala vredna velikega dejanja Adolf Hitlerja. Celotno Spodnjo Štajersko je zajel val veselega žrtvovanja, ki ga je bilo čutiti tudi v najmanjši krajevni skupini. Cestna zbirka je nudila Spodnještajercem lepo priliko za manifestacijo skupnosti z rojaki onstran bivše meje.

Spodnještajerci so radi metali svoje Pfenige in Reichsmarke v puščice, dobro vedoč, da se na ta način obdolžijo v smislu Führerjevega poziva vsem tistim, ki bi brez te velikopotezne socialne akcije morali stradati in prezebiti. Tako je dala n. pr. majhna krajevna skupina Kleinsontag, v kateri živi 80 odstotkov viničarjev, iz svoje sredine lepo svoto 717 RM. Že ta lep primer dokazuje, da je bila darežljivost Spodnještajercem za zimsko pomoč pristna in pristrčna. Cestna zbirka je bila precejšnja preizkušnja za mlado organizacijo »Steirischer Heimatbund«. Izkazalo se je, da so bili vsi funkcionarji organizacije NSV kakor tudi Heimatbunda na svojem mestu. Vsekakor je bila prva cestna zbirka za zimsko pomoč sijajen uspeh, ki je v zadovoljstvo cele Spodnje Štajerske.

Zborovanja organizacije Steirischer Heimatbund

Zborovanja se bodo vršila po krajevnih skupinah dne 1. novembra:

Pulsgau ob 9.30 uri; Polstrau in Kaisersberg ob 8.30 uri.

Dne 2. novembra:

Anderburg ob 9. in 17.; Hofrain, Pragwald, Hochenegg in Rohitsch ob 17.; Bad Radein ob 9., 14. in 16.; Abstal ob 10., 11. in 14.; Krönich ob 9.; Pölsbach ob 14.30; Frauheim ob 9.; Ruppertsbach ob 15.; Lorenzen ob 15.; Zellnitz ob 10.; Kunigund ob 9.; Schöber ob 14.; Martin ob 11.; Raßwald ob

15.; Schleinitz ob 9.30; Thomasberg ob 8.30; Großsonntag ob 8.30; Leonhard in den Büheln ob 15.; Strahleck ob 15.; Margareten ob 8.30 in Burgstall in den Büheln ob 15. uri.

Dne 3. novembra:

Tüffer, Cilli-Kötting, Packenstein, Rietz, Laufen in Leutsch ob 17.; Oberadkersburg in Roßhof ob 20.; Schleinitz ob 18.; Sauritsch ob 18.30; Ankenstein ob 17.; Trew in Haslach ob 18.30 uri.

skupne stvari.

Kralj je nato podčrtal dobre odnose Bolgarije do Romunije, Madžarske, Slovaške in Turčije. Na koncu je

kralj napovedal celo vrsto notranje-političnih ukrepov, s katerimi se bo bavilo sobranje na svojem bodočem zasedanju.

Dne 4. novembra:

Trenenberg, Oberburg, Cilli-Schloßberg, Anderburg in Cilli-Kötting ob 17.; Lüttenberg ob 18., 19. in 20.; Schober ob 14.; Lichtenegg ob 17. in Schiltern ob 18.30 uri.

Dne 5. novembra:

Oberburg, Arndorf, Sachsenfeld, Cilli-Kötting, Cilli-Forstwald in Erlachstein ob 17.; Frauheim ob 18.; Fresen ob 16.; Gonobitz ob 18.; Amtmannsfels ob 17. in 18.30 uri.

Dne 6. novembra:

Rohitsch-Sauerbrunn, Cilli-Kötting in Oberburg ob 17.; Kleinsontag ob 14. in 19.; Sassenberg ob 20.; Monsberg ob 15. in Maxau ob 18.30 uri.

Dne 7. novembra:

Rohitsch ob 17.; Cilli-Schloßberg ob 17.; Kleinsontag ob 19.; Staintal ob 14.; Wernsee ob 19.; Windischfeld ob 19.; Polstrau ob 17. in Kaisersberg ob 15. uri.

Preselitev prebivalstva iz obmejnih krajev

Šef civilne uprave na Spodnjem Štajerskem je iz državnopolitičnih razlogov izdal razglas o preselitvi prebivalcev iz spodnještajerskega obmejnega pasu. Pas obsega v okrožju Rann nižje navedena področja. Vse področje južno od Save s političnimi občinami Sawenstein, Bründl, Radelstein (preje Butschka), Arch, Haselbach bei Gurkfeld, Gurkfeld (del občine, ki leži južno od Save), Zirkle, Munkendorf (preje Tschatesch), Weintental (preje Großdolina). Severno od Save pa politične občine Brückel (preje Dobowa), Rann, Kapellen bei Rann, Wisell, Arnau (prej Artitsch), Königsberg am Sattelbach (preje St. Peter bei Königsberg), Pirschenberg (preje Globoko) z izjemo katastrske občine Blatno, Gurkfeld (del občine, ki leži severno od Save) z izjemo katastrskih občin Pleterje, Anowitz in Sremitsch ter od politične občine Drachenburg katastrski občini Fartsch in Wrenskagorza.

Od okrožja Trifail pridejo v poštev vsa področja južno od Save s političnimi občinami Ratschach, Johannistal, Kumberg bei Trifail (preje St. Georgen), Mariatal in Billichberg.

Preselitev se izvrši v Nemčijo. Preseljenci bodo svoje premoženje obdržali, oziroma dobili odškodnino. Oblačila, posteljina in potrebščine za vsakdanjo uporabo se bo lahko vzelo s seboj, kolikor bodo to prevozne razmere omogočale. Denar in dragocenosti se bo lahko obdržalo. Imetje, ki ostane na Spodnjem Štajerskem, se bo odškodovalo pod pogojem, da se preseljenci ravnaajo točno po navodilih preseljevalnih organov in da se tudi v novem kraju z izvrševanjem dodeljenih jim dolžnosti obveljavijo. Vsako morebitno sabotažo in odpor se bo kaznovalo, storilci zgubijo pa razen tega tudi pravico do odškodnine. Pravico do odškodnine zgubijo tudi tisti, ki bi se z begom izognili preselitvi. Vsak povratek v označeni obmejni kraj

Takšni vojaki so Spodnještajerci

Bilo je med svetovno vojno leta 1916 na južno-zapadnem bojišču. K. k. Freiwilliges Schützenfeldbataillon Marburg IV (prostovoljni strelski bataljon Marburg IV), sestavljen, kakor že ime pove, iz samih 16—18-letnih spodnještajerskih prostovoljcev, je pod poveljstvom svojega takratnega poveljnika Rittmeister-a Bayer von Bayersburg, med Sistiano in Prosekom držal obmorsko fronto. Ker je dotični del fronte ležal samo v območju sovražnega artilerijskega ognja in napadov iz zraka, ni pa hkrati nudil priložnosti za bojovniške akcije moč proti moči, ta fronta v nikakem oziru ni ugajala podjetnim bojaželnim Spodnještajercem. Fantje, navdušeni za vojaško in frontno službo, ki so si jo prostovoljno izbrali, se v svoji goreči želji po bojevniskem udejstvanju niso zadovoljevali s 15 in 28 centimetrskimi granatami, ki so dnevno padale med nje. Čuvanje morskega obrežja, da bi se sovražnik ne izkrcal, preganjanje sovražnih avijonov itd., se jim ni zdela dovolj velika bojevniska storitev, vredna spodnještajerskega vojnega prostovoljca. Spodnještajerski prostovoljci so si želeli poprijema s sovražnikom iz oči v oči. Ti fantje so hoteli pokazati, da se niso samo v svoji mladostni navdušenosti doma v Marburg-u, Pettau-u, Cilli-ju, Rann-u itd. prostovoljno prijavljali za vojne bojevnike, temveč so se želeli v svojem navdušenju za domovino in v goreči želji po uveljavljanju in odlikovanju v bojih tudi izkazati in obveljaviti. Kjerkoli je bila priložnost, tam so se odlično disciplinirani prostovoljni strelci ponujali, tam so prosili, da bi se jih uporabljalo na najnevarnejših frontnih odsekih.

Kakor živi na Spodnjem Štajerskem na stotine živih prič vsega, kar se tukaj trdi, tako je tudi resnica, da je spodnještajerski strelski bataljon Marburg IV kljub železni disciplini in največjem redu, ki sta ga odlikovala, znanomoval marsikatero begstvo svojih vojakov iz manj nevarnega področja v najbolj izpostavljene prednje postojanke. Bojaželnimi mladi vojaki so pobegnili iz svojih edinic, se pomešali med druge oddelke, samo da jim je bilo mogoče priti v prve strelske jarkove. Mnogo jih je odšlo z navideznimi ali praviimi boleznimi v zaledje v bolnišnice, od koder so po ozdravljenju pod neresničnimi navodi v pogledu edinice skušali priti v oddelke, ki so stali in se uporabljali v najbolj ekspoziranih vrstah. Spodnještajerski prostovoljci so prosili, silili, se javljali in bežali tja, kjer se bijejo bitke, kjer je boj na življenje in smrt. Ti mladi vojaki so iskali priložnosti, da bi se za svoj narod, svojo zemljo in svojo do-

brez dovoljenja šefa civilne uprave na Spodnjem Štajerskem je prepovedan.

Preselitev je omejena samo na imenoma navedene občine in se ne nanaša na druge občine ali okrožja.

movino prostovoljno borili, ne ozirajoč se na to, če so pri tem izgubili svoje zdravje in svoje življenje. Bili so to neverjetno bojevanja željni, odlično izvežbani vojaki-naskočniki, ki so kar tekmovali med seboj, kdo bo prvi med najhrabrejšimi.

Nekega dne imenovanega leta se je pa med moštvom vseh štirih stotnij zgodilo nekaj, kar je bilo dotakratni vojni zgodovini modernega vojaštva tuje. V vseh stotnijah se je javilo dobesedno vse službe prosto moštvo s podčastniki vred na raport in vsi so vsak v svojem imenu prosili, da se jih iz dotične morskobrežne manj nevarne fronte prestavi v najnevarnejšo prvo vojno črto ali pa premesti v tiste edinice in polke, ki se tam bojujejo.

Poveljniki stotnij, večinoma zreli ljudje, ki so tem vojakom-prostovoljcem lahko bili očetje, so pri opravljanju svojih stotnijskih raportov in sprejemanju teh edinstvenih prošelj svojih podrejenih vojakov imeli težko stališče. Besede, s katerimi so ti mladi vojaki izražali svoje prošnje in želje priti v bolj krvave boje ter z ročnimi granatami in bajoneti služiti domovini, so bile tako globoko prepričevalne, da je to te trde vojaške moze ganilo nad vse. Še danes je v spominu stotnijski poveljnik, ki ga je dotični raport ganil v globino srca in to tako ganil, da so se moči sivih las, častniku in frontnemu bojevniku iz radosti in veselja zasolžile oči.

Razume se, da so poročila vseh štirih stotnij, ki so preko poveljnika bataljona potovala na višja poveljstva, dosegla, da se je prošnjam in željam spodnještajerskih prostovoljcev ugodilo. Stotnijo za stotnijo in pozneje tudi celotni bataljon so vtaknili v prve vrste, kjer so se na celi črti pokazali kot najodličnejši bojevniki in junaki.

Kateri kraji oddajajo mleko v mlekarji v Marburg-u

Mleko oddajajo mlekarji (Molkerei Marburg) v Marburg-u sledeči kraji: Stadtkreis Marburg, od okrožja (Landkreis-a) Marburg pa občine Bachern, Egidi in den Bühlern, Frauenberg b. Marburg, Frauheim, Georgenberg, Jahring, Jakobstal, Kunigund, Oberpuls-gau, Pragerhof, Razenberg, Schleinitz bei Marburg, Täubling, Wachsenberg, Witschein in Wurz. Od Landkreis-a Pettau pa občine Amtmannsfeld, Benedikten, Burgstall in den Bühlern, Dornberg, Gollendorf, Kranichsfeld, Leonhard in den Bühlern, Mollenberg, Stauden in Strahleck.

Vsi producenti mleka, ki stanujejo v zgoraj navedenih krajih, so obvezni svoje mleko oddajati podjetju Molkerei Marburg, oziroma na mesta, ki jih ista določi. Izjema velja samo za tisto mleko, ki ga domačija neobhodno potrebuje za lastno uporabo pri rednem gospodarstvu. Vsaka izdelava masla in drugih mlečnih izdelkov je prepovedana. Uporaba mleka kot piščje se mora omejiti do skrajnosti. Z neposrednim mlekom se sme teleta krmiti samo v

GOSPODARSTVO

Kmetijsko- gospodarska pospeševalna akcija na Spod. Štajerskem

Velika Nemčija, ki je sicer pretežno industrijska država, hoče biti vendarle tudi glede preskrbe z živili v čim večji meri neodvisna od tujine, od uvoza hrane za svoje prebivalstvo. Edina pot pa, ki vodi do tega cilja, je pospeševanje in dvig domačega kmetijstva.

In po tej poti koraka Nemčija z vso odločnostjo od prvega dne, ko je prevzela oblast v državi nacionalsocialistična stranka.

O ustroju kmetijsko-pospeševalne službe v Nemčiji — ki je edinstvena na svetu — bomo v pouk našim kmetovalcem v kratkem objavili kratek pregled. Zaenkrat pa nas zanima najbolj dejstvo, da se pričinja tudi pri nas kmetijsko-pospeševalno delo po sistemu, ki se je v Nemčiji tako zelo obnesel.

V zadnjem času je bilo namreč izdanih več uredb, glasom katerih se bo začela izvajati na Spod. Štajerskem v kmetijsko-gospodarskem pogledu velika pospeševalna in gospodarsko-obnovitvena akcija po določeno odrejenem programu (Aufbauprogramm für die Untersteiermark). Vsa podrobna pojasnila in navodila glede izvajanja tega kmetijsko-pospeševalnega programa bodo dali kmetovalcem pravočasno pristojni kmetijsko-posvetovalni uradi (Wirtschaftsberatung = HA II beim Ernährungsamt, Abtl. A) in krajevni kmečki zaupniki (Ortsvertrauensmänner). V naslednjih odstavkih bomo začrtali le najvažnejše osnovne smernice programa za kmetijsko-gospodarski podvig Spodnje Štajerske:

Razen že dozda običajnega posrednega načina pospeševanja kmetijstva potom tiskanega in usnega pouka ter posredovanja pri nabavi prvovrstnega semena, orodja, plemenske živine itd., se bo glasom navedenega programa nudila spodnještajerskim kmetovalcem tudi neposredna pomoč in sicer v dveh oblikah: kot državna podpora in kot državno posojilo v kmetijsko-pospeševalne namene.

Kako in v kake namene bodo na razpolago drž. podpore za pospeševanje kmetijstva?

Kredit, ki so določeni za pospeševanje kmetijstva na Spodnjem Štajerskem v okviru obnovitvenega programa, se bodo izrabili deloma za podporo kmetijskim strokovnim organizacijam in za obče kmetijsko-pospeševalne svrhe, deloma pa za podporo posameznim kmetovalcem. Povdariti pa je treba, da so te podpore izredne, to je, da so določene izrecno samo za pospeševanje kmetijstva na Sp. Štajerskem, izven v vsej Nemčiji običajnih drugih podpor za kmetijsko-pospeševalne svrhe.

Iz teh posebnih kreditov v okviru kmetijsko-pospeševalnega programa za Spod. Štajersko se bodo dodeljevale podpore za sledeče obče koristne naprave in svrhe:

Predvsem so predvidene skupne drž. podpore za pocenitev v Spod. Štajersko uvoženih poljedelskih semen in umetnih

gnojil, kakor tudi za podpore k nakupu uvoženih moških in ženskih plemenskih živali. Iz istih sredstev se bo podprlo tudi organiziranje domačega semenogojstva. Enako se bo s pomočjo te podpore organiziralo vinogradniško-pospeševalna služba.

V vsaki občini se bo nadalje s pomočjo te državne podpore uredilo vsaj po eno vzorno hišno gospodinjstvo, ki bo služilo kot vzor in zgled okolici.

Državne podpore posameznim kmetovalcem pa se bodo dodeljevale predvsem v sledeče namene:

1. Za nakup kmetijskih strojev. Znano je, da smo na Spod. Štajerskem prav v tem oziru zelo zaostali za nemškimi kmetovalci. Zato bo državna podpora pri nakupu plugov, bran, okopalnikov in osipalnikov, vsekopačev (Vielfachgerät), izkopačev krompirja, kosilnic, obračalnikov in grabljačev za seno, sejalnic, mlatilnic, elektromotorjev, škroplilnic za škropljenje sadovnjakov in vinogradov itd. našim kmetovalcem posebno dobrodošla.

Ker je, kakor znano, v Nemčiji nabava strojev mogoča samo na podlagi nakaznic, ki pa se izdajajo samo v omejenem obsegu, je bilo v svrhu omogočenja preskrbe Spod. Štajerske s kmetijskimi stroji izdano »posebno dovoljenje« (Sonderkontingent für Untersteiermark und Krain), ki omogoča, da se bodo na Sp. Štajersko lahko uvažali kmetijski stroji v večjih množinah.

Ne moremo dovolj nujno priporočiti našim kmečkim gospodarjem, da se te izredne prilike za ceneno nabavo kmetijskih strojev v čim največji meri in čim prej poslužijo!

Vsak kmetovalec, ki si hoče nabaviti kakšen kmetijski stroj, mora predhodno ustno ali pismeno zaprositi pri pristojnem kmetijsko posvetovalnem uradu (Wirtschaftsberatung beim Ernährungsamt A) za »nakaznico za nabavo kmet. strojev in orodja« (Anweisungsschein für Landmaschinen und Geräte, gültig für Landwirte aus der Untersteiermark, Südkärnten und Krain). V prošnji mora navesti razen

× Družba plemenske živine. Dne 3. novembra tega leta se vrši v Friedau-u možnost nakupa plemenskih bikov pincgauske pasme.

× Kamenje iz peska in gline izdelujejo potom stiskanja v Holandiji. Gre za prve poskuse, ki so se baje obnesli in omogočajo veliko manjšo uporabo materiala.

× Težave z uvozom surovin ima švicarska industrija. Merodajni krogi se resno bavijo z uvedbo uporabe nadomestnih tvarin in so tozadevni načrti že v toku.

× O gospodarjenju z žitom. Predsednik žitno-gospodarske zveze (Getreidewirtschaftsverband Ostmark) objavlja na podlagi odredbe šefa civilne uprave od 10. 9. t. l., da stopijo z veljavnostjo z dne 20. 10. 1941 razne odredbe in navedbe o žitnem gospodarstvu, ki so doslej veljale v Reichsgau-u Steiermark, tudi na Spodnjem Štajerskem v veljavo. Razglas našteva 11 takih naredb.

× Bolgarska dobi novo rečno ladjo. V Budimpešti bodo v kratkem izdelali novo potniško rečno ladjo za Bolgarijo, ki je namenjena za vožnjo po reki Donau. Ladja je naročena za 120 milijonov levov.

svojega točnega naslova tudi vrsto in po možnosti znamko in velikost, oz. deložnost stroja, katerega želi kupiti. Navedeni urad je z nasveti glede pravilne izbire kmet. strojev kmetovalcem svojega okoliša vedno na razpolago!

(Tudi v »Štajerskem Gospodarju« nameravamo v najkrajšem času kratko opisati one vrste in oblike kmet. strojev, ki pridejo v poštev za naše malokmečke gospodaje, obenem z navedbo tovarn, ki jih izdelujejo in vsaj približne cene.)

Ko prejme kmetovalec od svojega pristojnega kmetijsko-posvetovalnega urada rumeno nakaznico za nakup stroja, lahko potem trgovca ali zadrage naroči začetni stroj. Opozoriti pa moramo, da tovarne navadno istih nimajo v zalogi, zato je dobavni rok največkrat precej dolg, kar moramo vpoštevati.

Istočasno kot za nakaznico za nakup stroja, naj vsak kmetovalec zaprosi tudi za drž. podporo k nakupu istega.

Nadaljna podporni sredstva so namenjena za pospeševanje sadjarstva (novi nasadi, sadne sušilnice itd.) ter vrtnarstva (tople grede, namakalne naprave itd.).

Tudi za pospeševanje travništva in pašništva so določene podpore, predvsem za osuševanje močvirnih travnikov, za krčenje travniških zemljišč, za preoravanje travnikov, kakor tudi za pregrajevanje pašnikov.

In še ena svrha je, za katero so določene drž. podpore: gradnja silosov za krmo, gnojšč in gnojničnih jam ter izboljšanje hlevov. Vendar je treba takoj pripomniti, da bodo te podpore deležni samo gospodarji, ki bodo dali svoje tozadevne gradnje izvršiti od oblastev določenemu podjetju.

Razen podpor pa so predvidena v pomoč kmetovalcem tudi drž. brezobrestna posojila k nabavi plemenske živine in strojev, kakor tudi za zgradbo novih gospodarskih naprav (n. pr. za raztakanje gnojnice (Gülleanlage) itd.).

Za doseg te posojil se je treba ravnati po predpisih tozadevne posebne odredbe (Bekanntmachung über die Einführung der Reichswirtschaftshilfe in der Untersteiermark vom 24. 9. 1941, Seite 312).

Kmetovalci, ki bi se za taka posojila zanimali, naj se obrnejo po tozadevna potrebna pojasnila na pristojni kmetijsko-posvetovalni urad (Wirtschaftsberater beim Ernährungsamt, Abtl. A).

× Telefonski promet je zopet vzpostavljen med Nemčijo in Srbijo. Pogovori se bodo vodili preko telefonskega voda Berlin-Belgrad.

× Dan varčevanja v Veliki Nemčiji. Dne 30. oktobra je tudi na Spodnjem Štajerskem bil dan štednje. Vsakemu vlagatelju, ki je na ta dan pri okrožnih hranilnicah v Marburg-u, Cilli-ju, Rann-u, Pettau-u, Radkersburg-u in Trifail-u vložil kakšen znesek kot hranilno vlogo, so mu v hranilno knjižico vtisnili poseben spominski žig.

× 65.000 jajc so zaplenili židu Marku Izraelu Luftgas-u v Bielitz-u, ki leži v nekdanji vojvodini Krakau. Stari žid je jajca vložil v kadi ter iste skril v neki apnenici. Okrog 15.000 jajc je bilo že pokvarjenih. Našli so mu radi zločina zoper vojno gospodarstvo dve in pol teta ječe.

× Lira je plačilna enota v Črni gori. V italijanski provinci Črni gori so uvedli italijansko liro kot plačilno sredstvo. Zamenjava dosedanjih dinarjev se je določila na 38 lir za 100 dinarjev.

izjemnih primerih. Vsako prodajanje mleka neposredno potrošnikom ali prodajalcem na malo je dovoljeno samo s pismenim pristankom podjetja Molkerei Marburg.

Podrobnosti o naredbi, ki se tiče odajanja mleka so razvidne iz plakatov.

× **Gospodarjenje z mlekom v Marburg-u.** Dne 2. novembra 1941 se uvede v Marburg-u za prodajo mleka potrošnikom nov red. Vsi pridelovalci in trgovci mleka, ki so doslej svoje mleko prodajali neposredno potrošnikom ali prodajalnicam, morajo istega počenši z drugim novembrom t. l. oddajati v mlekarino, TegetthofstraÙe 51. Potrošniki pa bodo počenši s 3. novembrom mleko dobivali v prodajalnicah mleka, ki jih je za to dotočil in pooblastil prehranjevalni urad mesta Marburg a. d. Drau, kjer so jih kot odjemalce medtem že popisali in vzeli v evidenco.

× **O gospodarjenju z jabolki v mestu Marburg-u.** Prehranjevalni urad političnega komisarja za mesto Marburg an der Drau je izdal odredbo o gospodarjenju z jabolki. Vse zaloge jabolk se z dnem objave tozadavne odredbe smatra kot zaplenjene. Pri uvozu jabolk iz tujine je iste smatrati kot zaplenjene kakor hitro prekoračijo carinsko mejo. Importerji in trgovci morajo vse svoje zaloge jabolk pri oddajnih mestih prijaviti. Pridelovalci jabolk lahko obdržijo za svojo domačo uporabo gotovo količino, ostalo je pa po navodilih okrajnega oddajališča istotam izročiti. Posestniki hišnih vrtov in pridelovalci jabolk, ki istih ne pridelujejo v obrtnem smislu lahko obdržijo največ 200 kilogramov, s katerimi lahko svobodno razpolagajo. Presežek je seveda oddati okrajnemu oddajališču, ki se nahaja v Marburg-u, MellingerstraÙe 12.

× **Obnova živinoreje na Gorenjskem.** Nedavno održana dražba bikov v Krainburg-u prikazuje, kako lepo se gorenjski kmetje s svojo živinorejo prilagodevajo novim razmeram. Pooblaščenec za prehrano in poljedelstvo pri civilni upravi v Veldeu Ing. Gayl je pri otvoritvenem pozdravu ugotovil, da je prva dražba začetek nove dobe v živinoreji Gorenjske, Gorenjski kmetje imajo kljub zanemarjenosti od strani bivše države dober material, kar je pokazala prodaja, razen tega je tudi že iz področja Reich-a prišlo precej izbranih plemenskih bikov v deželo. 31 na sejem postavljenih bikov je bilo po dobrih cenah prodanih.

× **O produkciji konoplje v Franciji.** Sredi 19. stoletja so na Francoskem na 100.000 hektarjih zemlje pridelovali konopljo. Ko je pozneje prekomorski uvoz tekstilnih surovin konopljo spodrinil, je gojitev konoplje zelo nazadovala. Leta 1931 so v celi Franciji imeli še samo 6000 hektarjev nasadov konoplje. Pozneje je vlada razpisala vsakoletne nagrade za gojitev te industrijske rastline, nakar so se je kmetovalci zopet pridno poprijeli, tako da je danes površina nasadov s konopljo dosegla zopet 40.000 hektarjev.

× **Francija dobi tovarno za izdelavo gonilnih snovi iz lesa.** V bližini Chaumont-a, ki leži v okrožju Marne gradijo tovarno, ki bo izdelovala surovine za motorna vozila na leseno-plinski pogon. Podjetje bo po obsežnosti zavzemalo 70.000 kvadratnih metrov in bo 500 metrov dolgo. Do kraja t. l. bo opremljeno z najsoodobnejšimi stroji za pridobivanje gonilnih snovi iz lesa, nakar bodo začeli z obratovanjem.

× **Dobra gnojitev sladkorne pese z dušičnatimi gnojili daje večjo količino sladkorja.** Po ugotovitvah neke tovarne sladkorja se količina sladkorja, ki ga vsebuje sladkorna pesa, ravna po gnojenju. Tozadavni poskusi so ugotovili, da je pridelek pese, ki je bil letos deležen boljše gnojitve, vseboval za 2,09% več sladkorja kakor leto poprej.

UMNI KMETOVALEC

Kako bomo povečali proizvodnjo mleka?

Mleko in »mleko« ni eno in isto, kar vsaka gospodinja ve, a le malokateri gospodar upošteva: Od dveh krav, ki stojita v istem hlevu in dobivata enako krmo, daje v mnogih primerih ena izmed nju zelo mastno mleko, tako, da »maščoba kar plava na njem«, druga pa prav pusto, »vodeno« mleko, ki »ne napravi nobene smetane«.

Vse to nam dokazuje, da je najvažnejša snov v mleku, zaradi katere nemška država tako odločno in vztrajno pospešuje povečanje mlečne proizvodnje, **maščoba ali mlečna tolišča.** Z drugimi besedami: Delo za zvišanje proizvodnje mleka je samo del splošne nemške borbe za zvišanje domače proizvodnje maščob. In vprav mleko je glavni vir nemške proizvodnje maščob, zato ima proizvodnja mleka v nemškem narodnem gospodarstvu tako viđen pomen.

Od »začetka prehranjevalne bitke« pred nekoliko leti pa do danes se je v Nemčiji proizvodnja mleka zvišala v mnogih okoliših za 100% in še za več. Ne bo zato odveč, če tudi našim spodnjestajskim kmetovalcem pokažemo smernice in sredstva, katerih so se nemški kmetje pri pospeševanju mlečne proizvodnje s takim uspehom posluževali. Saj tudi za nas danes velja isti klic: Zvišajmo domačo proizvodnjo maščob — ker od drugod jih ne bomo dobili! Zvišajmo in izboljšajmo zato v prvi vrsti domačo mlečno proizvodnjo!

Kaj vse vpliva na količino in kakovost mlečne proizvodnje?

1. **Pasma in podedovana mlečnost krav.** Ze desetletja naši gospodarji vedo, da dajejo navadno rdečelisaste »šeke« (Pinzgauerasse) več mleka kot »belke« (Mur-

boderrasse) in »rmenke« (Mariahofer-rasse), da so hrvatske »buše« kljub svoji majhni postavi prav dobre molznice najboljše pa da so »sivke« (Montafoner-rasse). In res je tako!

Od nekdanj tudi že naši kmetje radi puščajo telice od dobrih molznih krav za pleme, češ: »Je od dobre krave, bo dobra molznica!« Tudi v tem oziru imajo prav. Škoda je le, da niso pri nas že pred desetletji vedeli in upoštevali tudi, da za mlečnost telice, bodoče krave-molznice, ni merodajno samo, kakšna je bila za molžo krava, od katere telica izhaja, temveč prav tako tudi, od kakšne molznice izvira bik, h kateremu je bila dotična krava pripuščena.

Zanemarjanje pravilne izbire (selekcije) bikov glede na podedovane lastnosti z ozirom na mlečnost, ki jih biki prenašajo na tolikšno število potomcev, je bilo predvsem krivo, da se naša mlečna proizvodnja ni nikoli dvignila z izpod povprečne višine!

Zato pa je tudi prvi predpogoj in prvo sredstvo, ki nam more pomagati do večje in boljše mlečne proizvodnje: **Preskrba za dostnega števila bikov, izhajajočih od prednikov, ki so se odlikovali z visoko mlečnostjo.**

Kot dokazni vir dobrih podedovanih lastnosti glede na mlečnost nam služijo »rodovniki bikov« (pa tudi krav), v katerih je za več rodov nazaj navedena potom uradno nadzorovane mlečne kontrole dognana količina in po možnosti tudi toliščnost mleka, ki so ga krave prednice letno dajale.

Zato, kmetiči gospodar, ne reci: »Mlečna kontrola je neumnost!« — temveč, če imaš kravo, dobro molznico, priglasi se še ti k izvajanju mlečne kontrole! Teleta dobrih mlečnih krav, ki so pod mlečno kontrolo, lahko najmanj polovico dražje prodaš, kot bi jih sicer!

Kontrolo izvajaj, če le mogoče, tudi glede na toliščnost, ne samo na količino mleka, — kajti vrednost krave se ravna po tem, koliko kg tolišče daje v mleku na leto.

Najmanj pa, kar smemo in moramo od vsakega kmetovalca zahtevati, je, da pripušča svoje krave samo k uradno licenciranemu biku, ki izhaja od prednikov z dokazano visoko mlečnostjo, — ne pa da jih goni skrivaj h kakim zakonitim, neličenciranim bikom. Da bo kaznovan, če se njegovo protizakonito ravnanje izve, tega se pač vsak tak zanikarn gospodar zaveda — da pa bo kaznovan tudi v primeru, če oblastva tega ne izvedo, s tem, da bodo teleta njegovih krav podedovala slabo, namesto dobre mlečnosti — na to pač takšen revež v svoji kratkovidnosti ne pomisli.

2. Izbira krme in krmljenje.

»Krava pri gobcu molze!« Ze star naš pregovor veli, ki pa še danes tudi drži. Če boš krmlil slamo, boš sicer svoje krave lahko strigel — tako mršave bodo — molzti pa jih ne bo treba. In če dobiš v svoj hlev kravo s še tako odličnimi rodovniki z dokazano visoko mlečnostjo — če je ne boš krmlil dovolj, ali nepravilno — ne bo ti dajala mleka, pač pa ti bo kvečjemu zbolela za tuberkulozo (sušico). In če hočeš, da ti bo krava dajala bolj mastno mleko kot dozda, moraš pač naj-

(PK. Maltry-Aufnahme)

Die Verbindung zur kämpfenden Truppe. Männer einer Nachrichtenabteilung legen Leitungen, damit die Verbindung zur kämpfenden Truppe nicht abreißt.

prej ti njej dati boljše krme, ki vsebuje več maščob in več beljakovin, kajti iz zraka jih krava ne more dobiti.

Zadostno in pravilno krmljenje mlečnih krav je torej predpogoj dviga in izboljšanja mlečne produkcije! Posebno vlogo pri dvigu količine in tolačnosti mleka igrajo (razen dobrega sena, ki je in ostane podlaga krmljenju tudi mlečnih krav) razna močna krmila, kakor tudi paša, zeleno krmljenje, ensilirana krma itd., zelo važno vlogo.

O napakah, ki jih dan za dnem in leto za letom delajo naši kmetje pri spravljaju krme in pri krmljenju živine, in o **pravilnem krmljenju** je spisano že nešteto knjig in sestavkov. Tudi mi nameravamo prihodnjič našim čitateljem podati kratko razpravo o pravilnem krmljenju živine, posebej še o krmljenju mlečnih krav. Zato se za zdaj s krmljenjem samim ne bomo podrobneje pečali.

3. Izraba krme.

Vse krave, kot že v začetku omenjeno, ne izkoriščajo krme enako dobro! Potom mlečne kontrole bomo kmalu dognali, katera od naših krav izkorišča krmo najboljše, katera slabše. Vse krave, ki krmo slabo izkoriščajo, to je, ki dajejo kljub skrbnemu krmljenju z dobro krmo le malo ali pa slabomastno mleko, bomo čimprej prodali mesarju, redili pa bomo samo krave, ki krmo odlično izkoriščajo za tvorbo mleka.

Veliko bolj donosno je, krmiti nekaj manj krav, a te boljše, ako vse krmo dobro izkoriščajo in nam dajejo obilo na tolači bogatega mleka, kakor pa — mor, da samo zaradi števila — držati v hlevu krave, ki ob najboljši krmi dajejo le malo in morda celo še slabega mleka. Tudi čim boljša izraba krme, spada med predpogoje zvišanja in izboljšanja mlečne proizvodnje.

4. Pravilna molžnja.

Poznamo mnogo gospodinj, ki skoraj ne upajo pustiti deklam, da bi namesto njih molze krave, ker se bojijo, da bi jih pokvarile, pa zato raje same molzejo po pet in še več krav.

In o švicarskih, danskih, pa tudi o nemških kmetih vemo, da molzejo krave predvsem gospodarji sami, ali pa domači sinovi, četudi je pri hiši po več hlapcev in dekel. Če pa gospodar ne molze krav sam, pusti k temu delu le hlapca, ki ima predpisano strokovno izobrazbo in spričevalo, da je uspešno napravil izpit iz molže.

Upamo, da boste že iz povedanega zaključili, kako važno vlogo igra pri zvišanju pa tudi pri zbolšanju mlečne proizvodnje vprav strokovno bolj pravilna in z večjo skrbnostjo izvajana molža krav.

Nemški kmetijski strokovnjaki štejejo pravilno molžnjo med umetnosti in sicer med ročne umetnosti, to je take, ki se jih človek ne more priučiti samo s čitanjem strokovnih knjig in navodil, temveč potrebuje zanjo tudi veliko vaje.

Pa ne še samo to: Človek, ki molze krave, mora biti mirnega, ne pa razburjivega značaja in prijazen z živino, ne pa snov mučitelj živali, kajti vedeti je treba, da se večina mleka stvori v kravi šele med molžo samo, in da je torej za količino mleka izredno važno razpoloženje, v kakršnem se krava med molžo nahaja. Nemirna krava ne more dati veliko mleka, ali pa ga sploh ne da.

Tudi o pravilni molži in postopku z mlekom bo treba govoriti posebej. Za zdaj opozarjamo le na to, da vsebuje mleko ob pričetku molže prav malo tolače, komaj pol odstotka, medtem ko vsebuje nazadnje, ob koncu molže izmolženo mleko 10 in še več odstotkov tolače. To

dovolj jasno dokazuje, kako potrebno in za tolačnost mleka važno je, da se krave ob vsaki molžnji do kraja, do zadnje kapljice mleka izmolžejo.

Pravilna molžnja in pravilno ravnanje s kravami med molžnjo spada tudi med predpogoje za dvig in izboljšanje proizvodnje mleka.

5. Dober hlev.

Vsa naša živina, posebno pa molžne krave, potrebujejo svetel, suh in zračen hlev. Sončna svetloba vpliva ugodno na vsako živo bitje, ga ohranja zdravega in pospešuje njegovo delazmožnost. Enako svež zrak. Zato spadajo dobre molžne krave samo v zares dober hlev! Takih pa je, žal, dozdaj po naših vaseh le malo. Zato pa je izboljšanje in preureditev naših govejih hlevov tudi važen predpogoj za zvišanje in izboljšanje naše mlečne proizvodnje.

6. Pravilna oskrba živine.

»Pri živini red in snaga — polovico krme odvaga, boleznijo odganja od praga — in še do več mleka pomaga!«

Tako je dal zapisati nek naš kmet — skrben živinorejec — na svoj hlev. Ne bi škodilo, če bi si ta izrek zapomnili vsi naši živinorejci! Kajti nihče ne bi v prvem hipu verjel, kako zelo odvisna je količina mleka, ki ga krave dajejo, tudi od rednega in pravilnega oskrbovanja!

Med najvažnejše tozadevne zahteve spadajo:

1. Red in točnost v času vsakodnevne oskrbovanja; to je krmljenje, napajanje, čiščenje in molže;

2. Temeljito vsakodnevno čiščenje živine;

3. Redno obrezovanje parkljev pri kravah, ki jih ne gonimo na pašo, niti jih ne uporabljamo za vožnjo;

4. Dnevno spuščanje krav na tekalisce;

5. Mir med časom, ko prežvekujejo in ponoči.

Vsako naštetih zahtev bi morali obširno utemeljiti, vendar smo jih v tem sestavku

le našli in upamo, da bo zadostovalo, če v tej zvezi opozorimo ponovno na to, da je pač tudi molžna krava v marsičem slična človeku: Vsaka bolečina, vsak občutek neugodja in vsak nemir zmanjšuje in izrablja življenjsko moč, kar se javlja pri človeku v zmanjšanju delazmožnosti in delavolnosti, pri molžni kravi pa v zmanjšanju tvorbe mleka. Če krava torej težko stoji ali hodi, ker ima predolge parklje, — če je nemirna, ker ne začne molžiti ob navajenem času, — če jo ujeta nesnaga, muhe ali celo uši, — če nima prilike, da bi se vsak dan vsaj nekoliko razgibala na prostem, — če radi nemira v hlevu ali v bližini brez potrebe vstaja in spet lega: vse to vpliva neugodno na tvorbo mleka in zmanjšuje njega količino in kakovost!

Torej je tudi redna in pravilna oskrba molžnih krav predpogoj zvišanja in izboljšanja naše mlečne proizvodnje!

In še en predpogoj je:

7. Pravilno ravnanje z mlekom in mlečnimi izdelki.

Za narodno gospodarstvo in ljudsko prehrano prihaja v poštev pravzaprav samo ona količina mleka, ki prihaja na trg v obliki užitnega mleka ali mlečnih izdelkov.

Vse ono mleko in mlečne izdelke pa, ki se zaradi nepravilnega ali negospodarskega ravnanja pokvarijo, oz. ne pridejo na trg, lahko smatramo, kot da sploh niso bili proizvedeni.

Če se nam torej mleko zaradi nepravilnega ali malomarnega postopanja sesiri, ali če polnomastno mleko krmijo brez nujne potrebe teletom ali svinjam, čeprav bi ga lahko nadomestili s pošnetim mlekom ali pa z močnimi krmili, — nima naša — četudi zvišana — mlečna proizvodnja nobene narodno-prehranjevalne vrednosti.

Zato je tudi pravilno ravnanje z mlekom in mlečnimi izdelki ter njih smotrna uporaba predpogoj za zvišanje za narodno prehrano v poštev prihajajoče mlečne proizvodnje.

(PK. Kriegsberichtler Schreiber-Weltbild) Sie werden unsere Flieger nicht mehr mit ihrem Feuer belästigen. Auf dem Vormarsch im Osten erbeutete Sowjet-Flakbatterien

O SHRANJEVANJU SADJA IN ZELENJAVE ČEZ ZIMO

Kdaj spravljati? Sadje in zelenjavo, ki jo nameravamo shraniti za čez zimo, smemo spravljati samo ob suhem vremenu in kolikor mogoče pozno. Kolikor dalje ostane zelenjava v zemlji, sadje pa na drevju, tem sposobnejše je za shrambo.

Kakšne pridelke shranjujemo v zimsko shrambo? Samo popolnoma dozorele, popolnoma zdrave in nepoškodovane pridelke poznih sort! Zgodnje sorte, sadja in zelenjave se držijo samo kratek čas, zato jih ne shranjujemo v zimске shrambe, temveč sproti uporabimo v gospodinjstvu! Isto velja za ranjeno ali obolčeno sadje ali zelenjavo!

Sadje.

Prezgodaj obrano sadje ni sposobno za zimsko shrambo. Spoznamo ga po nagrbanceni koži. Samo odpadlo in otre seno ter črivo sadje tudi ne spada sveže v shrambo, temveč skuhamo ali posušimo! Za shrambo namenjenega sadja ne smemo prati, niti brisati, da ne odstranimo z njega voščene prevlake, ki ga ščiti. Pred skladiščenjem se mora sadje v zračnem, samo pred dežjem zavarovanem prostoru »spotiti«.

Sadna shramba.

Pri pripravi dobre sadne shrambe moramo upoštevati, da povzročuje preobila vlaga plesnobo na sadju, da se sadje v temni shrambi bolje drži kot v svetli; da je najprimernejša temperatura v sadni shrambi okrog 5 stopinj C; da je treba

skrbeti za redno zračenje in da je to v vlažnih shrambah še posebno važno. Pred vskladiščenjem sadja je treba shrambo temeljito osnažiti (to je: strop in stene z apnom pobeliti ali z bakrenoapneno brozgo obrizgati in tla, če so betonska, temeljito odrgniti ter zažveplati na vsak m² notranjostine sadne shrambe je žežgati približno 6 gramov žvepla).

Sadje pravilno vskladiščiti.

V zimsko sadno shrambo vskladiščenju sadje lepo zloženo na premične lese ali police, naložene druga nad drugo na posebnih ogradjah. V to vloženo delo nam omogoči čez zimo sadje pregledovati in prebirati. Ne pozabimo: Sadje v zimski shrambi je treba redno vsak teden pregledati in vse nagnite in drugače poškodovane sadove takoj odbrati ter uporabiti v kuhinji ali za krmo. Če nimamo primerne zimske shrambe za sadje, lahko male množine zimskega sadja hranimo tudi v zabojih ali v košarah, obloženih z lesno volno. Posamezne lege sadja, ki jih medsebojno ločimo s časopisnim papirjem, vlagamo tako, da se posamezni sadovi ne dotikajo drug drugega. Paziti moramo, da nam sadje ob hudi zimi ne zmrzne.

Podjetje nemške delovne fronte (Deutsche Arbeitsfront). Nemška delovna fronta razpolaga z lepim številom gospodarskih podjetij. Po poročilu, ki ga je objavil Reichsorganisationsleiter Dr. Ley v časopisu »Deutsche Volkswirtschaft«, ima 42 družb za urejevanje stanovanj ter 11 podružnic. Te družbe razpolagajo s 63.000 stanovanji, 25.000 se jih pa gradi. Zavarovalne družbe se delijo v tri skupine in sicer v ljudsko socialno skrb, takozvani nemški obroč ter v zavarovanje za stvari. Nemški obroč ima štiri, socialno zavarovanje pa 8 podružnic, med drugimi celo v Budimpešti, Haag-u in v Brüssel-u. Stanje življenjskega zavarovanja doma izkazuje 4.5 milijard Reichsmark z 8.5 milijonov zavarovancev. Vsaki tretji Nemec, ki je zavarovan, je poslužen od zavarovalnic nemške delovne fronte. Takozvana banka nemškega dela (Bank der Deutschen Arbeit), četrti največja nemška velebanka, izkazuje bilančno vsoto dveh milijard RM. Denarnega prometa je bilo leta 1940 30 milijard RM. Stavbne družbe predstavljajo nemška stavbena delniška družba, stavbena pomoč, posebna stavbena družba ter tovarne opeke na Koroškem. Nemška delovna fronta ima sedem založniških podjetij ter veleknjiževnico, ki so razdeljene na razna mesta, kakor Wien, Leipzig, München itd. Nadalje obstoji družba, ki si je nadejala nalogo za izdelovanje ljudskega avtomobila ter družba, ki jo poznamo pod imenom »Kraft durch Freude« (moč potom veselja), ki je namenjena za prirejanja prekomorskih voženj za razvedrilo ljudstva in je lastnica ladjedelnice v Stettin-u. V Ostmark-i ima delovna fronta kopališče Diana v Wien-u ter pet za drug za veletrgovino. Razen tega se ustanavlja še transportno in neko drugo za drugo.

Platin, zlato, srebro in dragulje je treba pri prestopu meje v Italijo položiti na tankajšnih carinarnicah do zopetnega odhoda iz Italije. Potniki, ki se nahajajo sedaj v Italiji in posedujejo take stvari, morajo zaprositi pri trgovinskem ministru v Rimu za izvozno dovoljenje.

Angleška petrolejska ladja „British Mariner“ (6996 ton) je bila na vožnji iz Amerike v Anglijo dne 20. t. m. od neke nemške podmornice torpedirana.

Pravilno pisanje imen na Spodnjem Štajerskem

Izšla je odredba šefa civilne uprave na Spodnjem Štajerskem, ki določa, da se morajo vsa družinska imena in priimke v besedi in pisavi pisati v nemški obliki. Za nemške priimke, ki imajo v nemščini svoje izraze, se smejo uporabljati samo nemške oblike. Za družinska imena, ki vsebujejo nemškemu pravopisu neznane črke, se je pa posluževati v nemščini običajnih istoglasenih črk.

Družinska imena kakor na primer Majster, je odslej pisati Meister, Gajšek z Geischek, Kac z Katz, Kovačec z Kowatschetz, Švarz = Schwarz, Jarč = Jarz, Čiček = Tschitschek, Lah = Lach, Gliha = Glich, Furijan = Furian, Ljubec = Lubetz, Vošnjak = Voschnak, Stajnbah = Steinbach, Černovšek = Tschernowschek itd.

Moške priimke kakor Aleksander, Alež, Saša je pisati Alexander, Alfonz = Alfons, Alojzij ali Slavko = Alois,

Andrej ali Hrabroslav = Andreas, Blaž = Blasius itd.

Pri ženskih priimkih je ime Adela, Adelajda, Dela ali Delica pisati Adelheid. Alenka ali Alenčica = Helena, Ana, Ančka, Anka ali Anica = Anna, Jožefa, Josipina ali Jožica = Josefina itd.

Odredba določa, da se morajo odslej tudi vse knjige o vpisovanju novorojenih, umrlih itd. voditi po popisnem nemškem načinu. Ravnotako se morajo uradi pri izdajanju rojstnih, mrtvaških in družinskih izvlečkov posluževati tega predpisa. V splošnem velja ta predpis tudi za vse ostale javne listine, objave, napise, napisne table in seveda tudi za podpise.

Spremembe imen preko teh določil so nedopustne.

Določila se nanašajo na vse bivše jugoslovanske državljane na Spodnjem Štajerskem izvenzemski oseb, ki se priznavajo Hrvatom.

MALE VESTI

* **Führer** je sporočil predsedniku Turške republike na dan turškega državnega praznika brzoglasnim potom svoje čestitke.

* **Italijanski zunanji minister grof Ciano** je prebil na povabilo Reichsministra za zunanje zadeve v Ribbentrop-a pet dni v Nemčiji. Grof Ciano se je v sredo vrnil v svojo domovino. Obisk je služil obsežni izmenjavi misli o splošnem položaju.

* **Italija** je proslavila pretekli torek 19 obletnico pohoda fašistov v Rim. Italijanski narod se je v teh dneh še ožje zbral okrog svojega velikega voditelja. Ves italijanski tisk je bil v torek v znamenju tega velikega zgodovinskega dogodka v življenju italijanskega naroda.

* **Razstavo Reichsnährstand-a** otvorijo dne 2. novembra v Pettau-u. Obsežno gradivo bo Spodnještajercem predločilo probleme krvi, podedovanih bolezni in podedovanega zdravja. Hkrati nam bo dokazalo, da je po »zmagi orožja« — »zmaga otroka« zelo važna. Usodni boji nemškega kmeta bodo prikazani v lepih slikah. Poseben oddelek bo posvečen produkcijski bitki. Kmetijstvo, vrtnarstvo, vinarstvo, sadjarstvo itd. bodo lepo zastopani. Manjkalo tudi ne bo podučljivega o hišnem gospodarstvu, zaščiti rastlin, ptic itd. Obiskovalci bodo dobili tudi vpogled v organizacijo tržnega reda ter diriganega konzuma. Na prostem bodo naši kmetovalci lahko občudovali raznovrstne poljedelske stroje. Razstavo v Pettau-u priredi organizacija kmetov Landesbauernschaft Südmärk v prostorih hiše Deutsches Vereinshaus in jo bo pozneje prenesla še v Cilli in Marburg.

* **Važno za stanovanjske najemnike v Marburg-u.** Stanovanjski urad mesta Marburg razglasa, da morajo vsi najemniki, ki so potom stanovanjskega urada dobili stanovanje, s svojimi hišnimi lastniki skleniti najemniške pogodbe. Tam, kjer to ni izvedljivo, je o tem poročati stanovanjskemu uradu.

* **Odpiranje in zapiranje trgovin v področju okrajnega glavarstva Luttenberg**

je s posebno odredbo uredil politični komisar za uradno področje okrajnega glavarstva Luttenberg.

* **Rekordno število prometnih nesreč v Zedinjenih državah.** Strokovnjaki cenijo, da je treba v Zedinjenih državah računati v pogledu na prometne nesreče s 45.000 smrtnimi slučajmi, 1.750.000 ranjenci in z gmotno škodo v višini dveh milijard dolarjev. S tem so dosegle Zedinjene države pravcati rekord.

* **Bolgarski časniki v Berlinu.** Te dni je prispelo večje število bolgarskih časnikov pod vodstvom šefa bolgarskega presbira dr. Nikolajeva v Berlin, in sicer na povabilo Reichspressescheff-a dr. Dietricha. V Berlinu so bili gostje Nemško-bolgarske družbe ter so se medtem že vrnili preko Wien-a v svojo domovino.

* **Novih šest milijard dolarjev za zgubljeno stvar.** Ameriški zvezni senat je dovolil dokončno kredit v znesku 6,16 milijard dolarjev za pomoč Angliji. Tozadeveni zakon je bil predložen Rooseveltu v podpis.

* **Belgrajski list o brezpogojni stvarnosti nemških vojnih poročil.** Belgrajski list »Ponedeljake« ugotavlja, da so dogodki vselej potrjevali resničnost nemških vojnih poročil. London in Moskva sta prvotno tajila nemške resnice ter sta na njih mesto postavljala svoje laži. Na vzhodni fronti pa so nato sledili dogodki, ki so demantirali vse londonske in moskovske laži. Končno so dejstva prisilila London in Moskvo k priznanju o pravem stanju stvari.

* **Pet ameriških letalcev je našlo smrt.** Kakor poročajo iz mesta Albuquerque v Novi Mehiki je prišlo pri neki letalski nesreči pet ameriških vojaških letalcev ob svoje življenje.

* **Japonski založnik od kitajskih teroristov umorjen.** Šingenobu Sava, vodja kitajskega lista »Cuan Min Hin«, ki je pisan v japonskem duhu, je bil v Amuju (pokrajina Fukien) od kitajskih teroristov umorjen.

* **Turška vas popolnoma zgorela.** Ob bagdaski železnici ležeča vas Telminak je bila prizorišče velikega požara, ki je uničil celo vas.

* **Položaj Sovjetije je postal težaven.** List „El Pueblo“ v Montevideo (Uruguay) ugotavlja v uvodniku, da je dospela vojna na vzhodu do kritične točke. Ta položaj je tem težavnejši, v kolikor ne pride do izpolnitve angleško-ameriških obvez na moskovski konferenci za pomoč Sovjetije. Sovjetska vojna industrija je prejela celo vrsto težkih udarcev, poleg tega pa so zelo trpele železniške in cestne zveze. Kritičen položaj Sovjetije je po mnenju lista izzval v Angliji težko zaskrbljenost.

* **Sovjeti so izgubili štiri petine svoje vojske in izdelovalne zmoglosti.** Japonski list „Tokio Asahi Simbun“ piše, da so prišli vojaški strokovnjaki glede Sovjetske Rusije do porazne ugotovitve. Tako so izgubili sovjeti od 10 milijonov v boj poslanih mož doslej že 80%. Nadalje so boljševiki izgubili okrog 75 odstotkov premoga in železa, 90% kavkaškega petroleja radi motenj v prometu, 65% kmetijske produkcije in 90 odstotkov mangana. Sovjetska skupna produkcijska zmoglost se je zmanjšala za 80%.

* **Roosevelt se je zopet zlagal.** Pretekli torek so vprašali časnikarji v washingtonski Beli hiši prezidenta Roosevelta o posameznostih glede slučaja z ameriškim rušilcem „Kearny“. Navpraskanje, kako je bilo z baje zadetim rušilcem, je dejal, da je bil rušilec na lovu za podmornicami. Lažnjivec Roosevelt je torej proti svoji volji izblebetal priznanje, da je naročil ameriškim vojnim ladjam lov na nemške podmornice. To, da kaj hočete: gangster ostane gangster.

* **Za 100.000 frankov ga je položil.** Nek bogat človek v Parizu je izrazil željo, da bi rad kupil zlato. Našel si je prijatelja, ki mu je za 100.000 frankov prodal bakra. S kupčijo, ki je prepovedana tudi za oškodovanega, se pečajo oblasti.

* **Kedaj so za nakup odprte trgovine v okrožju Trifail.** Po odredbi političnega komisarja za Landkreis Trifail morajo biti trgovine za promet s strankami ob delavnikih odprte od 8. do 12. ter od 14. do 18. ure. Maloprodajalci živil, trgovine cvetlic in pralnice lahko držijo svoje lokale odprte tudi do 19. ure. Brivnice in česalnice lahko poslujejo od 8. do 19., ob sobotah pa do 20. ure. Mesarji, prekajevalci in izdelovalci klobas poslujejo s strankami med 8. in 12. ter 14. in 19. uro, izvzemši ob torkih in petkih, ki so brezmesni dnevi.

* **16 milijonov analfabetov imajo v Združenih državah Severne Amerike.** To znači, da je deset odstotkov vsega ameriškega prebivalstva še danes nepismenega.

Mrtvim v spomin

Po naravnih zakonih je vsakemu bitju in vsaki stvari določena gotova življenjska doba. Tudi človeku kot najpopolnejšemu organskemu bitju stvarstva, ki je naravi in njenim zahtevam že marsikatero zagodel — ker se ji skuša upirati in protiviti tam, kjer mu ne gre v račun — se je do danes posrečilo, svoja življenjska doba z ozdravljenjem raznih bolezni samo nekoliko podaljšati. Popolnoma izogniti se koncu ali kraju, pa še ni in najbrž tudi ne bo nikdar uspelo.

Organizacija naravnih zakonov deluje kot umni univerzalni regulator življenja na svetu. Kakor odpade v jeseni zrelo sadje iz drevja, da bo s tem dana na spomlad možnost za razvoj novega cvetja in tvorbo novega sadu, tako je pisano tudi v zakonih narave, da zapuščajo življenje v glavnem vsi tisti, ki imajo svoj naravni razvoj, svojo življenjsko dobo za seboj in so svoje po naravi jim določene življenjske naloge izvršili.

Človeško življenje je najdražja in največja dobrina na svetu. Vsaka druga izguba se še na kakšen način lahko nadomesti. Tisti, ki izgubijo življenje, so pa ob vse. Z nastopom smrti je za človeka vse končano. Človek, ki je preminul, je bil in ni ga več. Njegovi sorodniki, prijatelji in znanci ga po smrti še spoštujejo, govorijo iz pietete o njem samo najboljše ter ga na njegovem začetnem stanovanju obiskujejo.

Spominski dan, posvečen vsem mrtvim, je dan, ki ga ljudstva po širnem svetu že od nekdaj v to lepo svrhu posvečujejo. V jeseni, 1. novem-

bra, ko je narava v naših krajih tudi že po gozdovih, njivah, travnikih in vrtovih začela s svojo smrtno koso pripravljati življenje rastlin na zimo in sneg, hitijo ljudje na tiste žalostne vrtove, kjer v zemlji počivajo in spijo večno spanje naši umrli. Otročički tam krasijo grobove svojih prerano izgubljenih mamic in atekov, starši solzijo ob grobu svojega edinega otroka, vdova tuguje za možem, ki ji ga je vzela prerana smrt, vnuk polaga venec na zemljo kjer počiva dedek s katerim se je nekoč ljubeznivo igral. Na tisoče in milijone ljudi gre ta dan — vsaj v mislih če jim drugače razmere ne omogočajo — na pokopališča, kjer v izbranih besedah in z lepimi misli počastijo spomin tistih, ki so jim nekoč v življenju bili blizu ali so pa živeli med njimi ter jim bili življenjski sopotniki.

Človeško življenje je večkrat trdo in povzroča marsikatero nesoglasje. S smrtjo je vsega tega konec. Pokojniki v grobovih imajo mir, rešeni so vseh posvetnih brig. Za nas žive je pa lepo in na mestu na dan vseh mrtvih — vsaj v duhu, če ne gre osebno — obiskati naše nekdanje nam drage pokojnike tam na tistih tihih mirnih njivah, kjer bodo danes ali jutri tudi nas pokopali ter nametati na nas tiste črne zemlje, ki nam sedaj v življenju daje vse kar potrebujemo za naš življenjski obstoj.

Ob dnevu mrtvih se je treba spomniti tudi vseh tistih, ki jih je usoda človeštva kot vojake poslala daleč na bojišča in so tam daleč od svojih rodni krajev za svoj narod našli svoje hladne grobove.

* **Višje državne urade bodo na Hrvatskem zasedle osebe iz prostih poklicev.** Poglavnik Hrvatske je izdal zakon, ki omogoča, da se za višje državne uradnike postavi tudi osebe, ki so doslej živele v svobodnih, zasebnih poklicih. Organizacija državne uprave potrebuje razne delovne sile, ki jih drugače ni mogoče dobiti.

* **300 italijanskih ranjencev je bolgarska vlada povabila v Bolgarijo,** da bi se v njenih zdraviliščih ozdravili.

* **Novo vodstvo Nemškega Rdečega Križa v Pettau-u.** Minuli četrtek je politični komisar Landkreisa a Pettau, Fritz Bauer, prevzel okrajno vodstvo Nemškega Rdečega Križa v Pettau-u.

* **Nove nemške konzulate so uredili v Skoplju in v Kavali v Bolgariji.**

* **Stalnost sodnikov so uvedli v Romuniji.** Zakon, ki je tozadevno izšel v Romuniji, daje sodnikom stalnost, da jih ni mogoče premeščati. Izvzeti so sami tisti sodniki, ki so v času naklonjenostnega režima po letu 1938 brez vseh izpitov avanzirali.

* **Skrb za izobrazbo ljudstva.** Na območju Velike Nemčije imajo 21.000 ljudskih knjižnic. V doglednem času se bo uredilo tudi na Spodnjem Štajerskem take izposojevalnice knjig in nobenega dvoma ni, da se bo naše ljudstvo te kulturne hrane pridno posluževalo.

Zahtevajte
žarnice
s to
kvalitetno znamko
na ovitku.

OSRAM - **D** daje poceni svetlobo.

* Odredba o državno-političnih ukrepih na Spodnjem Stajerskem. Izšla je odredba šefa civilne uprave z dne 20. oktobra 1941, ki prepoveduje vsem po 6. aprilu t. l. iz Spodnje Stajerske v inozemstvo izseljenim ali pobeglim osebam, da bi se brez dovoljenja šefa civilne uprave na Spodnjem Stajerskem povrnil na Spodnjo Stajersko. Ista odredba določa, da se tudi na področje Reich-a preseljenim osebam brez takega dovoljenja ni mogoče vrniti na Spodnjo Stajersko, od koder se jih je preselilo. Morebitni prestopki so kaznivi.

* Vpisovanje v državne ženske poklice ne strokovne šole (Staatliche Frauenberufsschule) v Marburg-u se vrši dne 3. novembra 1941 v deški glavni šoli (Knabenhauptschule 1), Kaiserstraße 1, med 8. in 12. uro. Gre za enoletno šolo za gospodinjstvo ali hiševanje (Haushaltungsschule), za trirazredno hišno gospodarsko šolo (Hauswirtschaftsschule), za 1½-letno šolo o oskrbovanju otrok in izobrazbo hišnih pomočnic (Schule für Kinderpflege und Haushaltgehilfinnen in za dveletno izobraževanje otroških vrtnaric (Ausbildung für Kindergärtnerinnen).

Naroči „Stajerskega Gospodarja“!

Bueg-Lichtspiele

Marburg, Burgplatz 1

Posebne predstave kulturnih filmov:

v nedeljo, dne 2. novembra ob pol 11. uri, v ponedeljek, torek in sredo pa ob 13.45 uri

S. O. S.

Ledena gora

(Elsberg)

Krožni film. — Mladostnim je obisk dovoljen. — Najnovejši nemški tedenski pregled.

Od petka naprej dajemo „Bavaria“-film 619

Večni izvir

(Der ewige Quell)

MALI OGLASI

Vsaka beseda stane 10 Rpf, mastno tiskane besede 20 Rpf. Pristojbina za šifro je 35 Rpf, pri iskanju služb 25 Rpf. Za dostavljanje pisem pod šifro se zaračuna 50 Rpf poštne. Zaključek sprejemanja oglasov je v četrtek ob 16. uri. Male oglase se prevzame samo proti predplačilu, iz podeželja tudi v cenah malemu oglasu je 1 Reichmarka

Dobro ohranjen kratek

glasovir

ali pianino kupim. Ponudbe pod »Kassa« na upravo lista. 599

Starejši

mlinar in žagar

vešč nemščine in slovenščine, išče službo. Vprašati pri Geschäftsstelle der »Marburger Zeitung«, Pettau. 596

Vinograd

z zraven spadajočo hišo v vrednosti do 30.000 RM kupim na Spodnjem Stajerskem. Pismene ponudbe pod »Vinograd« na upravo lista. 601

Prodajam kompletno čevljarско orodje. Vprašati: Marburg (Drau), Windenauerstraße 1.

Posestvo

38 orolov oddam v najem za polovični pridelek ali pa sprejem majerja. Dr. Kapralov, Ober Mureck, P. Maria Schnee. 608

Posestvo

do 10 joh oddam v najem. Po dogovoru tudi z živino in z ostalim inventarjem. Naslov v upravi lista. 607

Stare, dobro ohranjene kompletne

gume

za kolesa prodam. Skrabl, Marburg (Drau), Thesen, Unterdobrowa 165. 613

Viničarja z 2—3 delovnimi močmi sprejme takoj. Hermine Lamprecht, Zellnitz a. d. Drau 12. 620

2 offerja s 5—6 delovnimi močmi, poštena, zanesljiva, se pod ugodnimi pogoji sprejmeta v stalno službo. Ponudbe na Gutsverwaltung Langenthal, P. Pöbnitz. 538

„Stajerski Gospodar“

Postscheckkonto Wien Nr. 55030

Interesenti za

parne pekovske peči

sistema Krickl & Ebhart, Wien, (Wiener Backofen-Baugesellschaft) in za

peči za slaščičarne ter vse stroje za pekarnice se naj zaupno obrnejo na zastopnika

HANS PENNITZ, GRAZ, JAKOBIGASSE 18

Prospekti, nasveti, merjenje, katalogi in reference so na željo vsak čas rade volje in brezplačno na razpolago. 595

Prvovrstne

krave

simentalske pasme, visoko breje in s teleti, se lahko kupi v ponedeljek, dne 3. novembra 1941 v Marburg-u, Kärntnerstraße v gostilni „Pri levu“ (Löwenwirt). Franz Prach, Nutzviehhandlung, Wildon. 611

Več

juncev in krav-mlekaric

se prodaja ali zamenja. Johann Reich, Drasendorf 41, P. Pettau. 602

Službo kolarskega pomočnika iščem. Naslov v upravi lista. 605

Vajenca

s prakso, poštenega, zdravega, močnega, sprejem v trgovino na deželi. Ponudbe na upravo lista pod »Oskrbovan«. 604

OFER se sprejme. Dobi tudi mleko. Vprašati: Marburg a. d. Drau, Duchatschgasse 4. 606

Dva

mizarska pomočnika

sprejme Ignaz Griletz, stavbeno in po hištvno mizarstvo, Cilli, Eschenbacherstraße 23. 597

Zobotehnik z državnim izpitom

Friedrich Schuster

je otvoril zobno prakso

GONOBITZ-U št. 143.

Sprejema dnevno med 8 in 11 ter 14 in 18 uro.

Ob nedeljah in ponedeljkih ne posluje.

Služkinja za deželo, zmožna sa mostojnega kuhanja in drugih gospodinskih opravil se sprejme. Twinkl, Marburg (Drau), Kokosch-negallee 1. 614

Pridno dekle

vešče kuhanja in gospodinskih del do bi dobro službo. Naslov v upravi lista. 615

Šivilja srednjih let, nameščena, išče poznanstva radi

možitve

z gospodom dobrega vedenja in lepega značaja. Cenjene ponudbe pod „Ugodna jesen“ na upravo lista. 616

OGLAŠUJTE!

ZOBOZDRAVNIK**Dr. Med. Univ. Hans Herczig**

ordinira od 9 - 12 ter od 3 - 6 ure.

Marburg a. Dr., Tegethoffstrasse 45

Telefon 21 - 44

Cunje krojaške odrezke, staro železje in kovine, papir, ovčjo volno, svinjsko in govejo dlako (arovco) kupuje vsako količino Alois Arbeiter, Marburg, Draugasse 5. 507

Vinogradniki pozor!

Dobro izbiro izvrstnih cepljenk: laški rizling, muškati silvanec, zeleni silvanec, traminec, žlahtnina, šipon itd. cepljenih na raznih podlagah; nadalje tudi sadno drevje in sicer: črešnje, breskve, prtične jablane in hruške prodaja iz zaloge po uradno določenih cenah trsnica in drevesnica Franz Holc, Post Jurschitzen. 579

Divje kostonje

želod in knoper kupuje Alois Arbeiter, Marburg, Draugasse 5. 327

Moško

kolo

z dinamom in foto-aparatom prodam. Roschker, Strahleck (St. Ruprecht i. d. W. B.). 609

Ravnokar je izšel v štiri-barvnem tisku novi

plan mesta Marburg a. d. Drau

z najnovejšim seznamom ulic in cest

Cena RM 1.-
po pošti RM 1.20

Dobi se pri založniku

Marbueger Deuckerei

Marburg, Badgasse 6

ter v vseh knjigarnah in večjih trafikah

TO IN ONO

o Nekaj o milijonskih mestih. Po številu prebivalcev je Newyork s predmestji velenestvo, ki šteje 11 milijonov ljudi. Za njim pride London s priključeno okolico seveda, kjer je do izbruha sedanje vojne živelo okrog 8 milijonov in 700 tisoč oseb. Glavno in prestolno mesto Japonske ima 6.274.000 prebivalcev. V Parizu so zaznamovali 4.936.000, v Berlinu 4.399.000, v Moskvi 4.137.000, v Chicagu 3.589.000, v Šanghaju 3.552.000, v Lenjnggradu 3.191.000, v Osaki 2.990.000, v Buenos Airesu 2.415.000 in v Philadelphiji 2.004.000 prebivalcev. To so mesta nad dva milijona duš. Razen tega imamo na svetu celo vrsto manjših milijonskih mest, katerih število prebivalcev se giblje med enim in dvema milijonoma. Med te lahko štejemo mesta Wien, Hamburg, Rim, Milano in Melbourne v Avstraliji. V celoti je na svetu sedaj 38 velenest, ki majo več kakor milijon prebivalcev. Pred kakimi 30 leti smo jih imeli samo 14. Razlog v tako hitrem porastu velikih mest leži v razvoju industrije ter deloma tudi v splošnem preseljevanju podeželskega ljudstva v mesta.

o Iz r.bjega olja bodo izdelovali dobro mazivno olje. Na Japonskem je neki učenjak izumil postopek, po katerem bodo iz olja, ki ga pridobivajo iz kitov in morskih psov, izdelovali najboljše vrste olje za mazanje strojev in aparatov. Pripravljajo že podjetje, ki bo ta novi način izdelovanja praktično izkoristilo. Strokovnjaki trdijo, da bo to olje za letalstvo posebno koristno.

o. Neveste na drevju. Na oddaljenem velikem otoku Nova-Guinea, ki leži med Indijskim in Tihim ali Velikim Oceanom, vlada pri nekem še precej zaostalim plemenu običaj, da se dekleta, ki so jim starši poiskali življenjske tovariše, 14 dni pred poroko podajo na drevesa. Na drevesu, ki se nahaja navadno blizu koč staršev, ima taka nevesta urejeno nekakšno hišico, v kateri živi, dokler ne nastopi dan združitve s svojim bodočim možem. Dekleta živijo v takih kočicah popolnoma samotno in ne smejo z dreves. Edino matere jim lahko po lestvi, ki je postavljena pri drevesu, pridejo do polovice lestve nasproti, kadar jim izročijo hrano. Po verskih običajih plemena, je to drevesno življenje nekakšno čiščenje grehov ter

(Weltbild)

Sie hat Grund, sich zu freuen, denn bald kommt „Er“ auf Urlaub

priprava za zakonsko življenje. Hkrati je za teh 14 dni nedolžnost deklet očitana, kar se nad vse ceni. Na dan gostije, ko sme nevesta svoje drevesno bivališče zapustiti, je pa za družino in sorodnike veliki dan. Ob vznožju lestve stojijo svatje ter ženin s svojimi roditelji. Ženin sme, kadar pride nevesta po lestvi z drevesa, isto sprejeti in objeti, nakar se začnejo zabave in slavnosti, ki trajajo več dni.

**Pozdrav vseh zavednih
Spodnještajercer je**

„Heil Hitler!“

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark

U/X Ka 1/25

Določitev najvišjih cen**spodnještajerskemu jedilnemu krompirju**

Z mojim odlokom U/X Ka 1/23 z dne 3. X. 1941, za čas od 19. do 31. oktobra 1941 določene ter v „Stajerskem Gospodarju“ od 11. oktobra 1941 razglašene najvišje cene spodnještajerskemu jedilnemu krompirju, ostanejo do nadaljnjega v veljavi.

Im Auftrage:
gez. Dr. Schmidt

Pozor vinogradniki!**Sredstvo za razkisanje letošnjih vin!**

Po vinskem zakonu dovoljeno. Izvrstno sredstvo za razkisanje in čiščenje vin je prašek, ki odzame vinnu kisel okus in naredi vino normalno in okusno. Velja tudi za vse druge pijače in za stalo. Cena prašku za 300 litrov je: RM 1.50, po pošti 1 RM več. K vsaki pošiljki je priloženo natančno navodilo. Naroča se pri J. Pučko, zastopnik, Marburg (Drau), Triesterstraße 57. 622

Pikolo in jabolčnik

zdrav in okusen s 3-4 odst. alkoholne stopnje si napravite za domačo uporabo brez pravega jabolčnika. Jabolčnik in pikolo si tudi lahko pomnožite za 100 do 150 odstotkov. Tudi izboljšate si lahko pikolo, ako naročite naš „Jabolčni sok“, ki je pripravljen iz samih domačih preparatov in stane za 160 litrov RM 3.25, po pošti RM 1.40 več. — Veliko zahvalnih pism na razpolago. Zastopnik: J. Pučko, Marburg (Drau), Triesterstraße 57. 621

Prodajam novi zvonec in kompletni dinamometer za kolo, 2 mešani »Činčili« zajkli z 6 in 7 mladiči. Isto tudi za menjam za koruzo, fižol, zelje, krompir ali drva. Skrabl, P. Marburg a. d. Drau, Thesen, Unterdobrawa 165. 610

Pasove za kile,

proteze, aparate za oporo, gumijaste nogavice, telesne pasove, vložke po meri dobavlja takoj Spezialwerkstätte für Bandagen und Prothesen, F. Egger, Marburg a. d. Drau, Mellingerstraße 3. 600

Slamorenzico

na motorni ali ročni pogon: prodaja Anton Windisch, Rann, P. Pettau. 598

Glasbila Perz,

Marburg (Drau), Herrengasse 34, kupuje stalno vse stare (porabljene in zlomljene) gramofonske plošče. 612

Ograja za grob, srebrno broncirana in dobro ohranjena, možko kolo na prodaj. Ferd. Greiner, Marburg a. d. Drau, Herrengasse 2-I. 603

Der Bürgermeister in Weitenstein

Weitenstein, 20. Oktober 1941

Razglas

Letni in žvijski sejem v Weitenstein-u se zopet vrši
v ponedeljek, dne 3. novembra 1941.

Prihodnji letni in žvijski sejem bo pa
v soboto, dne 27. decembra 1941. 567

Der Amtsbürgermeister:
Ernst Tischler e. h.

Ze 103 leta obstoječa

ADRIATISCHE VERSICHERUNGS-GESELLSCHAFT

(Riunione Adriatica di Sicurtà in Triest) - (Jadranska zavarovalna družba)

RAVNATELJSTVO ZA NEMČIJO

ter

Internationale Unfall- u. Schadensversicherungs-Gesellschaft Wien

(Internacionalna nezgodna in škodovna zavarovalna družba)

Wien

sta dosedanjí potom svojih podružnih ravnateljstev v Ljubljani pod slovenskimi nazivi »JADRANSKA ZAVAROVALNA DRUŽBA« in »INTERNATIONALE« družba za zavarovanje proti nezgodam in škodam na Dunaju upravljena zavarovanja, kakor tudi zavarovanja svoje sestrské družbe »Rosia-Fonsiere« (Belgrad) na Spodnjem Štajerskem in v zasedenem ozemlju Koroške in Krantske prevzeli v svojo oskrbo. Istočasno se je s pristankom šefov civilnih uprav v Marburg-u in Veldes-u začelo s pridobivanjem zavarovancev.

Zavarovalne panoge:

Požar
Vlom
Izropanje blagajniškega sela
Povezana hišna oprava
Steklo
Pokvarjenje strojev
Razpokanje zvonov

Jamstvena dolžnost
Motorna vozila
Nezgoda posameznika
Nezgoda učenca
Nezgoda otrok
Skupna nezgoda
Dostmrna nezgoda na železnici

Zastoj v obratovanju
Poškodbe vodovoda
Transport
Valorji
Potna prtljaga
Garderoba
Hotelske počivalne stvari

ter življenjska zavarovanja vseh vrst.

Obe družbi, ki v teh novih področjih že dolga desetletja delujeta, bodeta storili vse, da si tudi v bodoče obdržita svoje neomejeno zaupanje, ki ga uživata.

Lastne podružnice in podružnice zavodov koncerna v vseh evropskih in prekomorskih deželah

PRISTOJNE POSLOVALNICE:

Podružno ravnateljstvo: Graz, Bismarckplatz Nr. 3
Podružnice: Klagenfurt, Adolf-Hitler-Platz Nr. 13
Klagenfurt, Rainerhof, Obstplatz

Glavne agenture: Marburg, Sophienplatz Nr. 3
Cilli, Ringstraße Nr. 9
Inspektorat: Krainburg, Koschatgasse Nr. 21

Zastopstva v vseh večjih krajih

Nova zastopstva se uredijo

Telefon Marburg 20-72